

MARIBORSKI VEČERNIK

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izbeje razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemanje
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaševanje po ceniku / Oglaševanje sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Mir ljudem na zemlji

V tem je veličastvo betlehemske blagovesti: **Spev miru**. Ta čarobni spev prešinja odsihdob narode, stanove in podedince. V teh akordih niso samo platonični zvoki neke plesnive doktrine. Mir ni fraza, tudi špekulacija ne. Silovit gon je, ki prepaja poslednja vlakenca ljudskega bistva. Neizrečen zaklad je; vrednota, ki se je zavedamo šele tedaj, ko je ogrožena. Paradoksa skrivnost pa je, s kolikimi napori se vrši borba za ohranitev te vrednote, za uveljavljanje mirovnega stanja.

Opretni primer bolivijsko-paragvajskih obračunavanj še ne morejo razmisliti mogočne mirovne stavbe. Tragikomični intermezzi so. In med Južno Ameriko in Evropo se razprostirajo oceanske daljave. V podzvesti pa je še dramatika japonsko-kitajskih napetosti in japonsko-ruskih zaostretev. Z vstopom boljševiške proletarske Rusije v buržujsko Društvo narodov so te zaostretev spuštele. Buržuji so včasih vendarle usmiljeni in dobri ljudje. Ni vonj po sočni in okusni omaki, kar prihaja iz vzhodnoafriškega abesinskega kotla. V ozračju nad tem kotlom je nekaj kakor smodnik ali svinec. Nas ne bo osmodil, pač pa nekoga, ki ne mara miru z nami.

Kaj nas zanimajo druge celine? Za veličastvo mirovne misli gre. Zato nam ne more biti vseeno. Evropeci bi se bili letos nekajkrat skoro spodtaknili. Ob vsakem takšnem spodtikanju bi se bilo lahko vnelo in sprožilo. Smodnik pa ni moker les, bombaž ali kamenje. Takšne spodtikanje si je treba premisliti. Tej življenjski in politični modrosti se pravi diplomacija. Včasih pa tudi modrost ne pomaga. Dva dogodka sta letos pognala evropsko diplomacijo na strmo poševno ploskev. Evropski mir je visel na pajčevinasto tenki nitki. Diplomacija je premaknila poševno ploskev v mirovno ravnilo. 26. julij! Točno ob 20. obletnici izbruha svetovne vojne. Dollfuss umorjen. Delna mobilizacija italijanske vojske in koncentracija ob meji. In če bi bili vodilne ljudi v Nemčiji tudi zapustili živci? Sentiment 20. obletnice bi se bil sprevrzel lahko v grozno realnost. Začetek bi bil jasen, konec pa niti najmanj.

9. oktober! Marseille. Na bojišču za mirovno misel sta obležala velika tvorca in zidarija mogočne mirovne stavbe. Veliki Gospodar naš Aleksander I. in Louis Barthou. Na mogočne pilote je postavil Aleksander veličasten most, ki naj spaja balkanski svet v brambi skupnih koristi. Potem je šel na simbolično pot po Sredozemskem morju, da vsemu svetu nakaže vodilno misel svoje mirotvorne politike: preko dobrega prijatelja pobotati se s sovražnikom. Potem pa zopet ven na široko morje, v gospodarski procvit in dalekosežne razvojne pomorske možnosti, ki naj Jugoslaviji in Balkanu prinesejo lepšo bodočnost. Maršalski strelji so postavili mirovno stanje v najtežjo preizkušnjo po svetovni vojni. Napeta razvnetost ženevske debate je šla v višek in bila je neka sobota, ko je bila skrivnostna roka gorečo šibico že čisto primaknila vnetljivi snovi... Najhladnokrvnejši diplomati so tedaj klonili in si beležili datum, ki bi ga mogla evropska zgodovina označiti z najbolj krvavo rdečostjo. Laval je potem z veseljem vzdikal, da se je posrečilo v zadnji polsekundi z eno roko prestrčiti mir.

Mir ne sme biti predmet teoretičnih razpravljanj in svetovno razpoloženje žgečkljivih preizkušnji. Globoka praksa mora biti, nele med narodi in državami, tudi med stanovi. Leto 1934. je prineslo

Jevtičeva vlada v sodbi Evrope

Ves evropski tisk je posvečal naši vladni krizi veliko pažnjo —
Simpatični komentarji francoskih listov

PARIZ, 24. decembra. Ves evropski tisk je z največjim zanimanjem spremljal krizo jugoslovanske vlade in njeno rešitev ter je s posebnim poudarkom pozdravil prizadevanja gospoda Jevtiča in njegov končni uspeh. Posebno pažnjo pa je te dni posvečal Jugoslaviji francoski tisk. Tako politična kakor tudi časniška javnost je sprejela novo vlado g. Jevtiča z velikimi simpatijami. Vsi listi naglašajo zlasti Jevtičevo vdanost in naklonjenost Franciji ter njegove velike državniške sposobnosti. Kar pa je najbolj nepričakovano in se v Franciji doslej sko-

raj še ni zgodilo, je to, da govori o g. Jevtiču in njegovi vladi zelo dostojno tudi levičarski tisk. »Paris Soir« piše med drugim: »Vlada g. Jevtiča predstavlja nov napredek glede okrepitve jugoslovanskega narodnega in državnega edinstva ter trajnega priateljstva s tujimi narodi.« »Journal des Debats« objavlja tudi obširen članek in pravi, da obstoja danes v Jugoslaviji nekako kolektivno politično izpraševanje vesti in krepljenje zaveštvi o vzajemnem sodelovanju. Nova vlada je nov dokaz takega razvoja. Uvodnik »Tempsa« je pisan zelo toplo.

List meni, da se je kriza srečno rešila in da je glavna zasluga za to politična misija kneza namestnika Pavla, ki je umel poklicati na vodilno mesto naj sposobnejšega človeka, ki lahko ves sluzi interesom kraljevine Jugoslavije. List nato hvali Jevtičeve simpatije do Francije in njegove uspešne nastope v Ženevi. Izraža prepričanje, da bo novi ministrski predsednik znal zbrati okoli sebe vse konstruktivne sile Jugoslavije. V zunanji politiki bo nadaljeval svoja dosedanja prizadevanja.

Laval še ne potuje v Rim

SIMONOVE KONFERENCE V PARIZU. FLANDIN IN LAVAL POVABLJENA NA RAZGOVORE V LONDON.

PARIZ, 24. decembra. V soboto se je sestal angleški zunanji minister sir John Simon s francoskim ministrskim predsednikom Flandinom in zunanjim ministrom Lavalom. Ta sestanek je sedaj predmet obširnih komentarjev pariškega tiska. Iz Pariza se je sir Simon odpeljal v Cannes, kjer bo, kakor že poročamo, preživel božične praznike. Kakor poročajo listi, je sir Simon razpravljal v Parizu o saarskem plebiscitu, vrnitvi Nemčije v Društvo narodov in o pogajanju med Italijo in

Francijo. Listi naglašajo, da se je tudi ob tej priliki pokazalo popolno soglasje stališč angleške in francoske vlade. Kot zelo važen znak soglasja in sodelovanja se poudarja dejstvo, da je sir Simon povabil v London Flandina in Laval, kjer naj bi se nadaljevala posvetovanja med angleškimi in francoskimi državniki. O kakem Lavalovem potovanju v Rim tako zaenkrat ni nobenega govora, ker mora Italija poprej še izpolniti neke važne francoske zahteve.

Politična amnestija v Avstriji

DOSLEJ JE BILO IZPUŠČENIH IZ JEČ, PREISKOVALNIH ZAPOROV IN TABORIŠČ ŽE VEČ TISOČ LJUDI

DUNAJ, 24. decembra. Za božične praznike je avstrijska vlada izdala amnestijo, ki se letos nanaša tudi na politične krivce. Tako je bilo izpuščenih iz zaporov okoli 300 narodnih socialistov in komunistov, katerim je bil črtan ostali del kazni. Med temi jih je okoli 170, ki so bili obsojeni zaradi letošnjih revolucij. Mimo tega je vlada izpustila iz koncentracijskih taborišč tudi veliko število manj obremenjenih

udeležencev februarске in julijske revolucije. Prav tako je bilo tudi ustavljeno postopanje proti onim marksistom in narodnim socialistom, ki bi morali šele priti pred sodišče, pa njihova krivda pri februarških in julijskih dogodkih ni bila neposredna. Na ta način je bilo iz preiskovalnih zaporov izpuščenih že doslej preko 2000 ljudi. Pričakuje pa se, da jih bodo do Novoga leta izpustili še okoli 1000.

Dr. Vladimir Maček amnestiran

ZAGREB, 24. decembra. Dr. Vladimir Maček, ki je bil amnestiran, je bil tudi že izpuščen na svobodo. Odpravil se je takoj na svoj dom, kjer je tekom včerajšnjega dneva sprejel mnogo svojih političnih in drugih prijateljev, ki so mu priskrbeli čestitke.

Boljševiški moloh žre lastne otroke

PARIZ, 24. decembra. Iz Moskve poročajo, da je sovjetska vlada uvedla obširno akcijo proti opozicijskim članom komunistične stranke, ki so baje priprav

ugodno bilanco: malodane popolen zlom marksizma v Evropi. In marksizem zbujajo nemir, mržnjo in nesporazum med stanovi in poklici. Fanatični nasprotniki miru in sporazuma med stanovi je pregnan s pozorišča.

Vsem gre pravica deleža, ki ga je narodom in ljudstvom naklonila betlehem-

ljali odstranitev Staljina. Poleg že drugih komunistov, ki so bili aretirani zaradi suma sokrivde pri umoru Kirova, so bili odvedeni v zapore tudi bivši narodni komisarji Zinovjev, Kamenjev, Fedorov-Bakajev, Vardijan, Zalucki, Goršenjin, Bulak, Jevdokimov in Koščin. Kakor pa se iz poučenega vira izve, proti Zinovjevu in Kamenjevu ni zadostnih dokazov za zvezo z umorom Kirova, ki bi mogle služiti za obtožbo pred vojaškim sodiščem. Zaradi tega pridejo Zinovjev, Kamenjev in nekateri drugi bivši drugi komisarji pred posebno sodišče, ki bo razpravljalo samo o eventualni administrativni kazni. Zdi se, da bodo aretirani komisarji poslani v pregnanstvo v Sibirijo.

ska blagovest. Kako pa je s tem deležem pri naših ob Soči? Sedemnajstič prihajajo težki spevi od Soče sem. Niso veseli, praznični betlehemske angeliški spevi. Gorje in bol izražajo. In ob Zili? Težki vzdih. Nekaj zdravi slutnji podobnega nam pravi: tudi ob Soči in Zili bo zmaga betlehemska blagovest. —ec.

VRŠILEC DOLŽNOSTI BANA.

LJUBLJANA, 24. decembra. Za časnega vršilca dolžnosti bana dravske banovine je do imenovanja novega bana določen pomočnik bana g. dr. Otmar Pirkmajer.

OBISK FRANCOSKIH BOJEVNIKOV.

PARIZ, 24. decembra. Dne 29. decembra prispe v Ljubljano velika deputacija bivših francoskih bojevnikov na solunski fronti, takozvanih »Poilus d'Orient«, odkoder se bo odpeljala dalje na Oplenac, kjer se pokloni blagopokojnemu kralju Aleksandru. Na povratku se bodo bojevniki ustavili tudi v Zagrebu.

TITULESCU NE ODSLOPI.

BUKAREŠTA, 24. decembra. V zadnjih dneh so se razširile vesti, da je zunanji minister Titulescu odstopil, kar pa ni res. Gospod Titulescu je sam odločno zanikal, da bi sploh imel namen odstopiti.

SMRTNE OBSODBE ZA BOŽIČ.

GRADEC, 24. decembra. Pred tukajšnjim sodiščem so bili trije pučisti narodne socialistične stranke obsojeni na smrt na vešalih, štirje pa so bili obsojeni od 6 do 10 let ječe.

ZMAGA NANKINŠKIH ČET.

RIM, 24. decembra. Agentura »Propaganda Fide« poroča iz Šanghaja, da so čete nankinske vlade zavzele mesto Tungtar in komunistične čete popolnoma porazile. V boju je padlo okoli 3.000 vojakov, mnogo jih pa je bilo ranjenih in ujetih. Komunisti beže v divjem neredu v notranjost pokrajine Angej.

DIVJAKI POBILI MISIONARJE.

PARIZ, 24. decembra. »Le Matin« poroča iz Tokia, da so domačini na otoku Amjamogoni napadli tamkajšnje francoske misionarje in štiri ubili. Usoda ostalih dvanajstih misionarjev ni znana, zdi se pa, da se jim je posrečilo na neki jadrnici pobegniti z otoka.

Zaliublien maček

Vas ponoči budi s svojim neprijetnim mjavkanjem. Ali Vas kašelj? Ali Vas ta tudi ne zbujajo?

Jejte **Bronhi** bonbone

pa ne boste kašljali!

Kašelj manjši ali večji

Bronhi uspešno spreči!

PROIZVOD „UNION“ ZAGREB

Dnevne vesti

SREČNE IN VESELE božične praznike želita vsem naročnikom, čitateljem inserentom in dopisnikom uredništvo in uprava »Večernika«.

Osebnost. Pretekli teden je diplomiral na tehniški visoki šoli v Pragi g. Ivo Šoštarčič za strojnega inženjerja. Članu Slovenske dijaške zadruge v Pragi iskreno čestitamo!

Smrtna kosa. Pred dnevi sta umrla v starosti 61 let zasebnica ga. Marija Pratesova in v Gozdni ulici na Pobrežju sta nujno 80letni delavec Valentin Filaj. — Počivajta v miru!

Zrtev poklica. Poročali smo že, da se je ob priliki požara v Hutterjevi tovarni hudo opeknel po vsem telesu kurjač Ant. Kreps. Tovariši so ga rešili iz objekta plamenov in ga hudo ranjenega in nezvestnega prepeljali v bolnišnico. Kljub vsem naporom mu pa zdravniki niso mogli rešiti življenja in je po hudem tri-

I. Babič

modna trgovina

dnevem trpljenju umrl. Pokopali so ga včeraj popoldne na pobožnem pokopališču. Bodi mu ohranjen lep spomin!

Smrt najstarejše slovanske korenine. V Radvanjih v Črni gori je umrl te dni najstarejši Črnogorec kmet Jusov Kozar, ki je bil po zatrdilu njegovih rojakov, star 136 let. Pokojnik se je še letos natančno spominjal dogodkov, ki so se vršili pred kakimi 110 leti. Bil je dvakrat oženjen in je imel 14 otrok.

Z nastopajočo zimo in mrazom rase beda in pomanjkanje. Še nobeno leto ni bila stiska tako huda, kakor bo letošnja zimo. Vedno večje je število brezposelnih, vedno manj je zaslužka in kruha. Prava slika bede in pomanjkanja je mestni socialno-politični urad, ki ga vsak dan od zore do mraka oblegajo množice brezposelnih in pomoči potrebnih. Velikanski naval je zlasti te dni pred božičnimi prazniki, ko si vsak revež želi kosček kruha. Dolgo morajo čakati ti reveži, med katerimi je mnogo takih, ki bi radi prijeli za delo, ne čakajo pa zaman. Mestna občina skrbi v okviru danih možnosti za te reveže in jih podpira z lastnimi sredstvi in s sredstvi Pomožne akcije. Nekateri dobijo nakaznice za potrebna živila, drugi obleko in obušalo, premog in drva ter denar, da lahko plačajo stanovanje. Barakarjem v Dankovi ulici je socialno-politični urad te dni ponovno razdelil vagon drv. Zadovoljni so ti reveži z vsem kar dobe. Del pa tudi socialno politični urad nakaznice za prehrano v Ljudski in javni kuhinji. Če bo pritisnil hujši mraz, bodo odprli ogrevalnice, kjer se bodo gredli najpotrebnejši, ki nimajo strehe. Žalosten bo letošnji Božič teh revežev, morebiti bolj žalosten, kakor je bil lanski.

Božičnica velikih in malih mestnih sirot. Kakor vsako leto, tako je tudi letos za Božič obdarovala mestna občina mariborska svoje sirote. Priredila bo božičnice v mestni hiralnici v Mariboru, Ptuj in Muretincih. V Ptuj in Muretinca je danes odpotoval vodja socialno političnega urada g. Brandner in bo tam obdaril za Božič mestne reveže. Božični eo pa bo občina priredila tudi za mestne oboge v mariborski hiralnici. Mestne hiralnice obdare občani s primernimi denarnimi zneski. V ponedeljek pa bo priredila božično veselje otrokom v mestnem Mladinskem domu. Obdarovala jih bo s toplo obleko in obutvijo za pribojšek pa tudi s sladkimi poticami in drugimi slaščicami.

Zračna zveza med Beogradom in Kairom. Prihodnje leto bo Beograd neposredno zvezan tudi z Egiptom. Nemško društvo za zračni promet »Luft Hansa«, ki ima svoj sedež v Berlinu, bo uvedlo redno potniško in poštino letalsko progro med Berlinom in Egiptom. Proga bo vodila preko Dunaja, Beograda, Soluna in Aten v Kairo. Službo bodo vršili veliki trimotorni avioni. V njih bo prostora za 18 potnikov in za 2.000 kg poštinih pošilk. Motorji teh letal bodo imeli 750 konjskih sil, brzina pa bo znašala 280 km na uro, da bo trajal let iz Berlina v Kairo le 16 ur.

Da osvežite kri, pijte nekaj dni zapored zjutraj čašo naravne »Franz Josefove« grenčice.

Božičnica »Nanosa«. Na sveti večer bo ženski krožek »Nanosa« okrasil družbene prostore, pogostil in obdaril nesrečne brate in sestre iz Julijske krajine, ki jih je velika ljubezen, do naše svoje bode privabila v Jugoslavijo, ki je prav za prav tudi njih domovina. Odbor se vsem onim, ki so pripomogli k prireditvi božičnice v Nanosu — najlepše zahvaljuje. Kjerkoli so naše članice potrkale, povsod so jih sprejeli odprtih rok. Vi dobrotniki naši ste pripomogli, da bo na sveti večer sijala radost iz oči marsikaterega in velika sreča, ker bo vsaj ta večer na toplem, med znanci za par ur pozabil na svoje gorje. V imenu teh se vam ženski krožek društva »Nanosa« najtopleje zahvaljuje in vabi, da nas ta večer vsaj za pol ure posetite in se sami razveselite nad razpoloženjem do katerega ste pripravili naše revne brezposelne. Srečen Božič — vam kličemo vsi! Načelnica.

Slovenska dijaška zadruga v Pragi. Koncem novembra je Slovenska dijaška zadruga v Pragi na svojem rednem občnem zboru podala pregled svojega gospodarskega in kulturnega dela v minuli poslovni dobi. Iz poročil posameznih odbornikov, predvsem agilnega bivšega predsednika cand. ing. arh. Stanka Murka, je razvidno obsežno gospodarsko in

največja izbera modnih potrebščin

kulturno delo, ki ga je zadruga izvršila. Več kulturnih prireditev in ekskurzij priča o važni nacionalni nalogi, ki jo zadruga vrši v duhu medsebojnega spoznanja bratskih slovanskih narodov. Njena gospodarska bilanca pa o tem, kako je zadruga skrbela za težek gmotni položaj svojega članstva. Poslednjo nalogo je zadruga z uspehom vršila ob razumevanju in podpori naše javnosti, kar je občini zbor poudaril z izrazi hvalečnosti. V nov odbor so bili izvoljeni: predsednik cand. ing. Jožko Jež, podpredsednik cand. ing. Edi Marion, tajnik I. cand. ing. arh. Ljubo Humek, tajnik II. stud. med. Boža Serbec, blagajnik I. stud. kom. Milan Forte, blagajnik II. stud. polit. Marian Fuchs, arhivar stud. ing. Mirko Doberšek, odbornik stud. polit. France Grželj, revizorja cand. ing. arh. Stanko Murko in cand. med. Polde Brnčič.

Službeni list dravske banovine objavlja v letošnji 103. številki: Uredbo o dopolnitvi o načinu ubiranja, izročanja in uporabljanja kinematografske takse, popravek v pravilniku o obrazcu potrdila o tem, da je kdo kmet; rok za predložitev seznamka tokomerov; odločbo o prepovedi izvoza orehovih debel; ukinitve odločbe št. 17. 351/IV-1934; pojasnilo glede pobiranja državne trošarine na plinovo olje, olje za mazanje in kurilno olje; navedbe o izpremembi navedbe o odpiranju in zapiranju lekarn in o njih dežurstvu na področju dravske banovine; volilni imenik upravičencev za volitev senatorjev v dravski banovini in razne objave iz »Službenih novine«.

Pontifikalna maša. Jutri bo ob 10. uri v tukajšnji stolnici pontifikalna sveta maša v D duru z vložkom Otona Nikolaja. Pri maši bodo izvajali Gruberjevo »Graduale« in Dietrichov »Ofertorij«. — Pred in po sveti maši se bodo pele božične pesmi.

Slovenska starokatoliška služba božja. Odslej bo vsak praznik in vsako nedeljo v Narodnem domu, dokler se ne objavi drugače, ob 9. služba božja. Na Božič bodo 3 sv. maše: od 9. ure naprej 2 tihi, ob 10. uri pa peta.

Izredni občni zbor »Društva jugoslovanskih akademikov v Mariboru« bo v soboto 29. tm. ob 20. uri v hotelu »Orel«. Dnevni red: 1. Otvoritev; 2. poročila društvenih organov; 3. razdelitev društvenih trakov; 4. slučajnosti.

Živčno bolnim in otožnim nudi mila naravna »Franz Josefova« voda dobro prebavo, jasno glavo in mirno spanje. Po izkušnjah znamenitih zdravnikov za živčne bolezni je uporaba »Franz Josefove« grenčice pri težkih obolenjih močnejša in hrbtnega mozga najtopleje priporočati. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Akademski ples. Kot doznavamo, se bo vršil 5. januarja 1935 akademski ples Triglavov-komercialistov. Čisti dobitek je namenjen za podporo bednim akademikom v spomin blagopokojnega Viškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Ples toplo priporočamo.

Sokolska četa Radvanje priredi na Štefanovo, dne 26. decembra t. l. ob 4. uri popoldan v radvanjski šoli na svojem odru tridejanko »Na ogledih«, kot dodatek pa še igrice »Ne kličite vraga«. Sokoli in prijatelji sokolstva dobrodošli!

Poletna potovanja z največjim jugoslovarnikom »Kraljica Marija«. Za poletje ima naš največji parnik »Kraljica Marija« predvidena 4 jako zanimiva potovanja. Na prvem (križem) potovanju bo prvič preplul Gibraltarsko ožino do južnospanške luke Cadiz v Atlantskem oceanu. Za drugo potovanje si je izbral pot preko luk srednjega Mediterana do Aleksandrije, luke v Egiptu. Vozni red tretjega potovanja obsega atraktivne točke zapadnega Mediterana. Na četrtem potovanju bo obiskal najlepše luke in mesta Egejskega, Marmorskega morja ter Varso, veliko bolgarsko luko ob Črnem morju. Kakor potovanja, tako so tudi cene različne. Cene posameznih potovanj so od 5.400, 5.000, 3.500 in 4.300 Din dalje. V ceni je zaračunana vožnja, kabina, oskrba na ladji, kopeli itd. Prospekte in ostale informacije daje: »Putnik« oficijelni potovalni biro kom. menjalnica, Maribor, Aleksandrova cesta 35. Tel. 21-22 in »Putnik« Celje, Krekov trg. Tel. 119.

Lep uspeh domače tvrdke. Beogradska Kovnica d. d. je poverila zastopstvo svojih najrazličnejših izdelkov, ki smo jih doslej uvažali iz tujine, znani mariborski

Izdelovanje perila po meri, lastna delavnica za fino moško perilo

Slovenska ulica 28

specialni trgovini Slavko Markovič v Gosposki ulici št. 40. Tudi v Mariboru nismo imeli doslej take slovenske tvrdke, ki bi mogla postreči še tako razvajenemu okusu z bogato izbero najrazličnejšega jedilnega pribora, najraznovrstnejših okraskov za dom in raznih drugih primernih in praktičnih predmetov. Slovenski tvrdki Slavko Markovič moremo k temu uspehu samo čestitati in jo toplo priporočamo.

Koncert na Štefanovo pri Renčlju, Pobrežje, vstop prost.

Na Štefanovo koncert s pojedino klobas v gostilni Riedl, Pobrežje.

Naša zemlja in ljudje v luči statistike. Po podatkih državnega statističnega urada je bilo po ljudskem štetju iz leta 1931 v naši državi 13 milijonov 931.038 prebivalcev, od teh 6 milijonov 891.627 moških in 7 milijonov 42.611 žensk. Od prejšnjega ljudskega štetja, ki je bilo 31. januarja 1921, je število Jugoslovancev naraslo za 1 milijon 949.127. Številke nam povedo, da se naglo množimo. Pri prejšnjem ljudskem štetju je znašala gostota prebivalstva 48,4 na kvadratni kilometer, po zadnjem ljudskem štetju pa 56,3. Po veri je bilo leta 1931 v naši državi 5 milijonov 217.848 katolikov, 6 milijonov 785.501 pravoslavni, 44.671 grkokatoliki, 7.273 starokatoliki, 175 tisoč 279 evangeličani, augsburgovci, 55.890 evangeličani kalvineci in 16 tisoč 208 pripadnikov drugih krščanskih veroizpovedi. Mohamedancev je bilo 1 milijon 561.166, izraelitov 48.605, druge veroizpovedi so imele 264 pripadnikov, brezvercev je bilo le 1107, za 427 ljudi pa se ni moglo ugotoviti kateri veri pripadajo. Vsi ti milijoni naših državljanov in vernikov ter brezvercev prebivajo na 247.542 kvadratnih kilometrih med 101 in 978 m nadmorske višine. Po državljanstvu je bilo jugoslovanskih državljanov 13 milijonov 793.272. Med tujci je največ Čehov, na drugem mestu so Rusi, na tretjem pa Italijani.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Ponedeljek, 24. decembra: Zaprt.

Torek, 25. decembra ob 15. uri: »Zaljubljeni ostali«. Znižane cene. Ob 20. uri: »Izgubljeni valček. Izven. Premiera.

Sreda, 26. decembra ob 15. uri: »Hamlet«. Znižane cene. Ob 20. uri: »Izgubljeni valček«.

Prvi božični dan. Popoldanska predstava je Nušičeva najnovejša komedija »Zaljubljeni ostali«. Delo je izredno zabavno ter splošno ugaja. Veljajo znižane cene. — Zvečer je premiera »Izgubljenega valčka«. Ta opereta je prirejena za odet po popularnem zvočnem traku »Dve srci v tričetrtinskem taktu« ter spada med najučinkovitejše podobne operete. Muzika je polna ognjevitih »šlagerjev«, pa tudi lirčnih momentov, dejanje pa je živahno in zabavno vse do konca. »Izgubljeni valček« je režijsko in inscenijsko izborna postavljena ter bo brezdvomno višek dosedanje glasbene sezone. Kapelnik: Herzog, režija: Skrbinišek, aranžer plesov Harastović, scenograf ing. arh. Stupica. Iz prijaznosti sodeluje na gosli tudi g. sodni pripravnik Cvir. Pri premieri ne veljajo bloki. Na Štefanovo, v sredo, 26. t. m. ponove popoldne ob 15. uri Shakespearejevo tragedijo »Hamlet«. To večno mlado delo je letošnja najprivlačnejša dramska predstava. Veljajo znižane cene. — Zvečer bo prva ponovitev Stolzove operete »Izgubljeni valček«.

Še danes izberite pri urarju

Jakobu Mulavcu na Kralja Petra trgu

pri državnem mostu darilce s katerim boste vaše drage najbolj razveselili. Božična in novoletna darila, res krasna in za malo denarja le pri nas. Še m Jakobu

Nezgod. V Frančiškanski ulici stanujoči tekstilni tehnik g. Lovro Potočnik je krasil božično drevo. Pri tem pa je bil tako nepreviden, da mu je padel nož iz roke in se mu zasadil v levo nogo ter me prerezal žilo. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Radio Ljubljana. Spored za torek 26. t. m. 9: orgelski koncert; 9.30 plošče; 10: prenos iz stolnice; 11: radio-orkester; 12: čas, radio-orkester; 16: kvartet pihal, vmes solistični komadi za violino, klavir in čelo; 18.40: božični običaji in pesem katolikov, prenos iz Zagreba in

modne srajce od Din 35,- naprej
kravate (semovoznice) od Din 5,-
pižame od Din 65,-

Beograda; 19.10: prenos iz Zagreba: 19.50 čas, jedilni list, program za sredo; 20: prenos »Hofmanovih pripovedk« iz Zagreba. Spored za sredo 26. t. m. Ob 8.30: mandolinistični kvartet; 9: versko predavanje; 9.15: prenos iz trnovske cerkve; 9.45: lahke instrumentne solistične točke na ploščah; 10.20: gg. Janko in Banovec pojeta slovenske narodne spremljevanjem harmonike, vmes radio-orkester; 12: čas, radio-orkester; 16: šramel kvartet »Erika«, vmes Fantje na vasi, plošče, lahka glasba; 19.30: nacionalna ura; 20: prenos opere iz Ljubljane. Spored za četrtek 27. t. m. Ob 12.15: iz čeških oper, plošče; 12.50: poročila; 13: čas, z našega juga-plošče; 18: nekaj koračnic na ploščah; 18.20: smuška ura ljubljanske zimskosportne podzveze; 18.50: koroške narodne na ploščah; 19: »Kaj sem videla na Koroškem?« 19.20: koroške narodne na ploščah; 19.30: nacionalna ura; 20: prenos iz Beograda; 22: čas, poročila; 22.20: podoknice na ploščah.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. u. l. je kazal toplomer 2,8 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 1,8 stopinjo C nad ničlo; barometer je kazal pri 15 stopinjah 738,8, reduciran na ničlo pa 737; relativna vlaga 9; od včeraj na danes je padlo 1 mm dežja; vreme je oblačno in tiho; vsremenska napoved pravi, da bomo dobili v nakrajšem času sneg.

Radivoj Rehar:

Na zemlji mir ljudem

»Na zemlji mir ljudem!« — nekoč le fraza, ki so miru jo siti »pacifisti« oznanjali, in vsi nešteti tisti, ki bil jim mir je le kupčije baza.

Petala zdaj nam je kristalna vaza, ki vanjo vlivamo najvišje nade, želje in sanje domovine mlade, potrebujoče vdanosti dokaza.

Ker mir je, ki po vroči bitki zore, svobode naše — le roditi mora veliki dan cvetenja in zoritve!

Zato zdaj naše prosijo molitve: »O Bog, ki dal si v svobodo nam rasti, obvari nas nesložnosti propasti!«

Naši javnosti!

APEL AKCIJE ZA POMOČ REVNIH AKADEMIKOM LJUBLJANSKE UNIVERZE.

Beda med našimi akademiki je vedno bolj in v teh težkih dneh je priklopala do vrhunca. Številni akademiki so danes brez zadostne obleke, v nezakurjenih sobah jim je onemogočeno študiranje in mnogi poznajo le po en obrok hrane na dan. Akademiku je zaradi njegove akademske samozvesti težko pokazati svojo pomanjkanje, in če hoče dobiti skorjo kruha, je skoro vedno prisiljen ponižati se.

Zato so vsi akademiki ljubljanske univerze složno organizirali »Akcijsko za pomoč revnim akademikom«, ki stoji pod pokroviteljstvom rektorja g. dr. Ramovša in tako jamči, da bo podprla akade-

mike le z ozirom na njihove potrebe. Zato se obračamo na vse intelektualce, gospodarske institucije, industrije, trgovce in druge pridobitnike v Sloveniji, da priskočijo na pomoč. Razposlali bomo položnice; one, ki bi rajše darovali v blagu, pa prosimo, da ga odposljejo na naslov: »Akcijska za pomoč revnim akademikom.« Ljubljana, univerza. Pomoč nam je dobrodošla v kakršnikoli obliki.

Vsa akademska mladina bo znala dobro ceniti; zavedala se bo, da v življenju ni osamljena, ampak, da jo naša javnost ščiti in ji stoji s pomočjo ob strani.

Poziv prebivalstvu Mežiške doline

Ves narod tekmuje, kako bi se dostojno oddolžil svojemu kralju, ki je v ljubezni in očetovski skrbi zanj živel in umrl. In če kdo, čutimo to potrebo predvsem mi, ki s svoje svobodne zemlje gledamo naše rojake, krvne brate, umirati narodne smrti na potujčevani zemlji.

Zato smo se 8. decembra t. l. sestali, da svojo zamisel oživotvorimo. Udeležba na tem sestanku je pokazala, da znamo v narodnih in nacionalnih zadevah podrediti vsa svoja politična naziranja in strankarske strasti in da hočemo, če je treba, trdno čuvati naše narodne svetinje in zvesto služiti narodu in domovini.

Na tem sestanku smo sklenili postaviti v spomin našega blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja spomenik v obliki počitniškega doma v Št. Danijelu, ki naj bi služil v človekoljubne namene in bil še poznim našim potomcem memento na njega, ki je hodil za svoj narod dolgo trnjevo, a slavno pot od Kumanevega preko Kajmakčalana do Maršilla.

Za izvedbo tega načrta je bil izvoljen

akcijski odbor, ki se sedaj obrača s prošnjo do vseh in vsakogar, da ga po svoji moči podpre in s primernim deležem pomore do uresničenja te zamisli. Vsa društva ali posamezniki, ki doslej iz kakršnegakoli vzroka niso še prijavljeni k sodelovanju, prosimo, da to v najkrajšem času store.

S polnim zaupanjem na polno udeležbo kličemo: Č u v a j m o J u g o s l a v i j o!

Pluj

Poneverbe pri ptujski mestni občini. Ptujška mestna uprava je prišla na sled obširnima malverzijam, ki so se vršile, kakor se zdi, že del časa na mestnem sejmišču ob sejmskih dneh. Nekateri občinski nastavljenici, ki jim je bilo poverjeno pobiranje stojnine od živine, so manipulirali z vstopnicami na ta način, da so listke za plačano stojnino, ki so služili za kontrolo prignane živine, namesto da bi uničili te listke, zbirali in ponovno prodajali. — Tako je bilo po uradni ugotovitvi v torek 18. t. m. prignano 448 glav živine, v občinsko blagajno pa je bilo odvedeno na stojnini

samo za 240 glav. Ker znaša stojnina od glave 5 Din, je samo v tem primeru ugotovljen primanjkljaj 1040 Din. Naslednji dan, 19. decembra t. l. na sejmju za prašiče, je znašal dogon dejansko 183 svinj, izkazano pa je bilo, da jih je bilo le 119. Preiskava, ki jo je uvedlo mestno poglavarstvo, je dognala, da se malverzacije vršijo že dolgo časa, tako, da je mestna občina oškodovana za težke tisočake. Tri osebe, ki so bile pri tej malverzaciji 19. t. m. zasačene, so aretirali in jih izročili ptujskemu okrožnemu sodišču, ki vodi nadaljnjo preiskavo. Aretirane osebe dejanje deloma priznavajo.

Težka nezgoda se je pripetila te dni na cesti med Ptujem in Dornavo. Trije fantje so se vozili na enovprežnem vozu proti Dornavi, pri čemer je konj med potjo zdriljal. Zaradi hudega sunka je padel z voza 22-letni posestniški sin Jožef Vuzem tako nesrečno, da je obležal nezavesten. Prepeljali so ga v ptujsko bolnišnico.

Velik požar pri Sv. Barbari v Halozah. V četrtek 20. t. m. okoli ene ure ponoči, ko je bilo prebivalstvo v globokem spanju, je nenadoma zažarelo nebo nad Sv. Barbaro. Požar je nastal v gospodarskem poslopu zakoncev Žiga in Zlate Primožič (prej Blass). Kakor se splošno govori, je začelo gospodarsko poslopje goreti na več krajih hkrati, ogenj se je z bliskovito naglico razširil na stanovanjsko poslopje, v katerem je bila trgovina z mešanim blagom in gostilna, ter veliko skladišče, napolnjeno z raznim blagom. Na gašenje ni bilo misliti in so ljudje, ki so prihiteli od vseh strani, morali omejiti obrambo na v bližini stoječo cerkev, šolo in pošto, ki so bile v nevarnosti, da postanejo tudi žrtev silnega požara. In tudi gasilci iz Stojncev, ki so prihiteli na kraj nesreče, so se morali omejiti le na obrambo navedenih objektov in ostalih sosednih poslopij. Siloviti ogenj je zakoncem Primožič uničil vse do tal, tako da štrli le ožrnelo zidovje v zrak. Rešiti so mogli samo majhen del pohištva in živino, vse ostalo je postalo žrtev ognja. Pri reševanju pohištva se je ponesrečila tudi ena oseba. Škoda je zelo visoka in znaša, kolikor se je dalo preceniti, nad 150.000 Din.

Ptujski živinski sejm. Konjski in goveji sejm v torek 19. t. m. je bil zaradi slabega vremena nezadostno založen. Prignali so 240 glav živine, in sicer 45 konjev, 78 krav, 35 telic, 65 volov in 22 bikov. Od teh so prodali 137 glav. Povprečne cene za kg žive teže so bile sledeče: krave 2—3 Din, telice 2,75—3,50 Din, voli 2,50—3,50 Din, biki 2,50—3,50 Din; konji so se prodajali od 700—3200 Din eden. — Sejem za prašiče v sredo

20. t. m. je bil istotako slabo založen, kupčija pa je bila razmeroma dobra. Prignali so 119 ščetinarjev, prodali pa 77. Povprečne cene so bile naslednje: pršutarji 4,50—5 Din, polmastne 5—6 Din, plemenske 200—450 Din, prasci pa po kakovosti 60—150 Din eden.

Poljčane

S tatvino se preživlja. Tako lahko rečemo o mladem malopridnežu Francetu Klevžu, ki se skriva kot kak rokovnjač zdaj po gozdovih Boča, zdaj okrog Pohorja. O njegovih številnih tatvinah smo že večkrat poročali. Zanj, ko je ukradel kravo, so njegovi kolegi celo na prav originalen način oznanili njegovo smrt. Nalepili so na brzojavni drog listek in sporočili tragikomično: Franc Klevža si je sam vzel življenje. Obžalujemo kot kolegi. Nazadnje je še rekel: »Zbogom vas domača!« Blizu na Boču ležiš, mi pa bomo še romali po svetu. — Pa je te dni nepridiprav kar mahoma od mrtvih vstal in se znašel s svojimi dolgimi prsti spet v vasi domači. Na Pečici si je pri viničarju Oblaku nabral kolin, potem pa se še v isti noči pojavil v Poljčanah pri Majcenu ter odnesel iz spalnice obleko in drugo v vrednosti 3000 Din. Svojem sosedu Kobaletu je vzel uro, si nabasal mesa, špeha in vina in kdo ve kje še vse se je pojavil zviti rokovnjač, ki ga orožniki z vso vestnostjo zasledujejo in so mu, kar se zvestobe tiče, zdaj urce res štete. V ostalem pa svarimo vse pred nakupom njegovih ukradenih stvari, pa tudi vse one, ki mu prožijo skri-vališče.

Pretep na Križnem vrhu. Tam sta v neki gostilni, okajena Šramelj Alojz in Simon zaman zahtevala pijače, ker je bil gostilničar upravičeno mnenja, da ga imata že dovolj. Pa sta začela zato nesramno razgrajati, da sta razgnala vse goste. Ko je prišel gostilničarju na pomoč njegov trgovski pomočnik Pader, sta mu prizadala z nožem tri rane, da je moral siromak iskati zdravniške pomoči, za kar bosta odgovarjala sodišču.

Vesele božične praznike želimo vsem poljčanskim naročnikom in čitateljem. Podpirajte in razširjajte naš list vedno in povsod!

Albert Heric:

Oplenac

(Slike z akademskega pohoda na grob Velikega kralja 17. t. m.)

Ali ste že kdaj videli dijake na izletih? Petje, smeh, zabava in prekipevajoče življenje. A danes? Vlak drvi v noč tih, samo enakomerno drdranje koles in udarjanje tračnic se čuje kakor molitev. In v nas je molitev, saj gremo na romanje... 350 akademikov Aleksandrove univerze roma na grob svojega visokega očeta in pokrovitelja.

Zagreb. Čaka nas že posebni brzi vlak. V prvih 15 vozovih že sedi preko 700 tovarišev z zagrebske univerze. Ostale vozove zasedemo Slovenci. Eno uro pred nami je odpeljal prvi posebni vlak s preko 1000 visokošolci. Med vožnjo nam je bila razdeljena »suva hrana«, lično opremljeni zavoji hrane, da smo bili za pot docela preskrbljeni.

Vso noč drvimo preko slavonske ravnine. Počasi ponehava dež, ki nas je spremljal vso pot od doma. Proti jutru se bližamo prestolnici. Vsa je še zavita v somrak počasi nastajajočega jutra. Krasen je pogled na Beograd, katerega velikost moremo presoditi le po brezštevilnih lučeh, ki brlijo v daljavi. Včeraj otvorenih Aleksandrov most je razsvetljen s tisočermi žarnicami, ki se potkravajo s svojimi refleksi na savskih

valovih. Že je vlak na mostu, izogne se glavnemu kolodvoru; v trenutku pustimo Beograd ob strani. Na Topčideru smo. Dari se. Počasi se luščijo iz teme konture dvorca na Dedinju. A vlak hiti naprej, saj romarji nestrpno čakajo, da pokleknejo na Njegov grob, da se poklonijo Njegovemu spomenu. Kmalu smo sredi Šumadije, tako lepe v svoji valovitosti.

Mladenovac. Vso prtljago pustimo v vagonih, ki jih prevzame vojaška straža. Pred kolodvorom nas čakajo vojaški kamioni, ki so se pravkar vrnili z Oplenca, kamor so prepeljali naše tovariše iz prvega vlaka. Kakih 100 jih je; manjših in najmodernejših ter večjih in starejših. Hitro smo naloženi in že zapuščamo ogromna kolona Mladenovac. V občudovanju pokrajine, ki precej sliči naši, ter v opazovanju šoferjev, katerih drzna vožnja nas je zadivila, je hitro minulo 26 kilometrov od Topole. Že od daleč smo zagledali »zadužbino« Karadjordjevičev, belo golobico, Oplenac. V ostrem ovinku smo zavili skozi Topolo Črnega Jurija in že smo obstali pred dvorcem.

Tisoči se gretejo okrog cerkve. Tisoči se nastavljajo, da pridejo do groba Njega, ki nas je zedinil, čakajo, da bi vsaj en trenutek pomolili na grobu genija jugoslovanske nacije, na grobu svojega Vodje.

Cerkev je nepopisno krasna. Vsa iz

mramorja, in koder obrneš pogled — sam krasen mozaik. Človek bi tukaj stal in gledal ta višek umetniškega ustvarjanja ves dan, tako te divi ta cerkev.

Na stopnicah pred cerkvijo je postavljen mikrofoni. Radio-Beograd prenaša poklonitev jugoslovansko orientirane akademske mladine. Izveneli so akordi pravoslavne »jektenija«, zamrla je katoliška molitev... Množica stoji sklonjenih glav v najgloblji tišini. Stalno podžigani od prevzete množice prisegajo Slovenec, Hrvat in Srb zvestobo kralju in domovini ter slavijo spomin velikega pokojnika.

Vitez! Tvoje telo leži pod nami v kripti, a Tvoj duh je tu med nami. Ali si videl, veliki kralji, to množico mladih src, ali si slišal njih molitev za Tebe in Tvojo domovino, ali si občutil njih utrip? O nesmrtni kralji! Tvoj grob je svetišče edinstva, bratstva, moči, volje in ljubezni do domovine. Na tem svetišču so se našli trije bratje, tukaj so se strnili tri poti — in naprej pelje samo ena velika cesta, cesta jugoslovanska.

V nebo done akordi naše tridelne himne. Poklon je končan. Počasi stopamo drug za drugim dol v kripto k grobu viteza zedinitelja. Pobožnost nam ne da opazovati krasnih mozaikov — sklonjenih glav stopamo proti brušeni plošči, pod katero počiva premineto telo našega očeta. Pred grobom stoji žara s slovensko prstjo, ovita z vencem iz rožmarina

in nageljčkov. Nageljček, karanfil, Tvojo najljubšo cvetico, o kralji, Ti je prinesel Tvoj slovenski sin — akademik.

Na cesti čakajo kamioni. Pričenja se povratek v Mladenovac. Med vožnjo srečamo dvorne avtomobile. V prvem je kralj Peter II. Burno pozdravljamo svojega mladega suverena. Bridko-resno nam odzdravlja z roko.

Mladenovac vse te tedne od pogreba ne more zaživet normalnega življenja. Ko sem ga videl pred letom, je bil mirno provincialno mestce. A danes: nekatera pročelja črno drapirana, preko ulic črni transparenti in na ulicah množica ljudi iz vseh delov države. Samo danes je bilo tu več kot 10.000 tujcev. Vsa množica domačinov in tujcev se zbira ob obeh straneh ceste na kolodvor. Vsi čakamo na povratek kralja. Od daleč se že slišijo pozdravni kliči. Vsa množica vzvalovi, maha s klobuki in robci ter kliče kralju, kraljici-materi, princem in knezu-regentu. Žalosten odzdravlja kralj množici, ki mu je spremenila v triumfalno pot povratek z groba največjega Jugoslovana, katerega dedščino je prevzel v svoje mlade roke.

Posebni vlaki se vračajo proti Beogradu. Med vožnjo izvemo, da nadaljnje jemo pot iz prestolnice šele ob polnoči. Na glavnem kolodvoru je zopet prevzela vlak vojaška straža. Mi vsi pa smo za-

Kulturne vesti

Zakaj hodim v gledališče?

RAZDELITEV NAGRAD NAŠE GLEDALIŠKE ANKETE.

Dne 15. septembra letos smo razpisali nagradno anketo z vprašanjem »Zakaj hodim v gledališče?«. Na ta razpis, v katerem je naše mariborsko Narodno gledališče obljubilo za tri najboljše odgovore tri mesečne brezplačne abonmaje, in sicer za prvo nagrado sedež v parterju, za drugo sedež na balkonu in za tretjo sedež na galeriji, smo prejeli samo 25 odgovorov, iz katerih je tričlanska komisija, ki so jo tvorili glavni urednik in pisatelj Radivoj Rehar, upravnik gledališča dr. Radovan Brenčič in pisatelj profesor Gustav Šilih, izbrala tri odgovore, katerih avtorji dobe nagrade.

Prvo nagrado dobi ona ljubiteljica gledališča, katere odgovor objavljamo na prvem mestu, nam pa ni poslala ne svojega imena ne naslova in jo zato prosimo, da se čimprej zgleda v našem uredništvu ali v gledališču. Drugo nagrado prejme g. Franjo Žižek, tretjo pa M. Kosi s Koroške ceste št. 84. Abonmaje prejmejo kot božična darila v gledališkem tajništvu.

Prva nagrada.

Gledališče! Kako vse oživi v meni, ko slišim to omanljivo besedo! Tedaj pozabim na vse skrbi, na vse težave, ki me more, dasi sem mlado dekle! Žal mi ni dano vpisati se med redne obiskovalce tega svetišča, zato tembolj blagrujem one srečneže, ki zamorejo osrečiti svojo dušo vsaj dvakrat na teden. Četudi nisem med temi, vendar premagam z dobro voljo vse ovire, da vsaj kdaj pa kdaj prestopim prag Talijevega svetišča.

Ob takih prilikah se mi zdi, da to ni navaden dan; ne, praznik je! Le ko stopim po strmih stopnicah na galerijo, imam občutek, kakor da je ostalo telo zunaj — le duša sloni na oguljeni ograji in nepremično zre proti zastoru. Med tem ko se dviga zastor, me obdaja nepopisno prijetna toplota, obzorje se nekam širi in že sem zamaknjena. Drugi svet — drugo življenje, doživetje. Oh, kako sladki občutki, Zakaj trajajo take kratke čase? Želela bi še dolgih, neskončnih dejanj.

Ko zopet začare lestenci v nešteti lučkah, tedaj začutim, da se je duša zopet združila s telesom; zrcalce mi pokaže obraz, ki ni nič podoben onemu trenutnemu, mrkemu obličju ob vstopu v gledališče. Vesel, pomlajen je! Molče tavam proti domu. Misli so osredotočene v doživljenjskih dejanjih. Kako sladko me uspa vajo. Naslednji dan ni več praznik — delaven dan je. Stroji pojejo svojo enolično, dolgo, dolgo pesem; moje roke se gibljejo mehanično. Duša pa plava visoko nad tovarniškim dimnikom, kjer jo ne

dosega ropot strojev; tam gori poslušaj visoko pesem Talije.

Druga nagrada.

V gledališče hodim: I. Ker mi je najcenejše in najlepše razvedrilo. II. Ker imam neko neutemeljeno gledališko strast. III. Da si izpopolnim umev. literaturo in inteligenco. IV. Ker mi nudi najpopolnejši užitek umetnine, ker vpliva name tako akustično kot optično in ker smatram da je gledališka umetnost najpopolnejša, v kateri se združujejo vse ostale: literatura (tekst, drama) muzika (glasba, petje, govor) trojdimenzionalno slikarstvo, oziroma kiparstvo (scena) in uporaba umetniško najpopolnejšega materiala: lastno delo (mimika, gestikulacija, ples). V. Ker je najdostopnejša in

najrazumljivejša umetnina. VI. Ker je na men gledališča človeštvo dvigati do idealov in ga očistiti vsakdanosti. VII. Ker mi s svojim repertoarjem kaže življenje in okus posameznikov in najrazličnejših narodov ter dob nazornejše od vsake knjige, ter obenem poudarja enotno in povsod enako diferenciranost značajev. VIII. Ker se zavedam, da je dolžnost vsakega inteligenta po svoji moči podpreti kulturne ustanove. IX. Ker je mariborsko gledališče edina slovenska umetniška protitež napram nemškemu kapitalističnemu filmskemu kiču. X. Ker me, kot vernega gledavca, uči spoznavati ljudi in me usposablja za življenje.

Tretja nagrada.

Kratek je čas našega življenja, zato hodim v gledališče, saj itak nimam nič dobrega na svetu. Edino veselje mi je gledališče; tam najdem razvedrilo in tolažilo.

Skladatelj Viktor Parma

OB DESETLETNICI NJEGOVE SMRTI.

Jutri 25. t. m. poteče 10 let, ko je v našem, takrat kulturno lepo se razvijajočem Mariboru nenadoma in dosti prerano umrl operni in operetni skladatelj skladatelj koračnic, valčkov, potpurjev itd., častni dirigent mariborske opere in upokojeni okrajni glavar Viktor Parma. Njegovo skladateljsko delo je zapustilo v slovenski kulturi tako velike sledove, da je naša častna dolžnost, da se spominimo zlasti v »Večerniku« tudi sedanje desetletnice njegove smrti.

Rojen 20. februarja l. 1858. v Trstu kot sin policijskega svetnika Ivana Parme in matere Matilde, hčerke bivšega majorja Napoleonove armade, sorodnice velikega škofa I. J. Strossmayerja, je študiral mladi Viktor gimnazijo v Zadru, Novem mestu in Tridentu, kjer je 6. junija 1876. maturiral, juridične študije pa je dovršil na Dunaju l. 1880. Obenem je študiral glasbo že na gimnaziji, na Dunaju pa je posejal tudi predavanja na konservatoriju, zlasti pa slavnega glasbenega teoretika prof. Brucknerja. Takoj po dovršenih študijah je stopil v državno politično službo. Služboval je najprej pri policijskem ravnanstvu v Trstu, deželni vladi v Ljubljani, okrajnih glavarstvih v Kočevju, Kranju, Krškem, Litiji, Postojni, Logatcu in Kamniku, kot okrajni glavar pa v Črnomlju, kjer je postal vladni svetnik, in v Litiji. Obizbruhu svetovne vojne je pa bil zaradi svojega nacionalnega prepričanja suspendiran in l. 1915. prerano upokojen. Ostala leta vojne je preživel na Dunaju, od koder se je po osvobojenju preselil v Maribor, kjer je živel kot vpokojenec samo svoji družini.

Dala pa je tudi duška svojemu gnevu in na glas obsodila vse one, ki jim je naša svoboda in naša edinstvo trn v peti.

Ob koncu mitinga je bila sprejeta nacionalna resolucija. Vsa zbrana množica je zapela »Bože pravde« in »Hej Slovani!«, nato pa se je pričela zlivati s trga proti Terazijam in dvoru. Vsa pot do sem je bila en sam klic kralju in kraljevskemu domu. Množica je umolknila. Zadelala je državna himna. Tri tisoč petsto grl je prosilo Boga, naj nam čuva kralja in domovino.

Spreved je krenil izpred dvora po ulici Miloša Velikega k vojnemu ministrstvu, kjer je bilo nekaj govorov. Posebno značilen je drobec iz teh izvajanj:

»V tej palači, pod temi stebri je naša moč, pod to streho čaka naše maščevanje, tukaj čaka na nas naš kraljevič Marko!«

Vlak se vrača proti domu. Utrujeni sanjamo o svojem kralju in domovini. Počasi se vračamo zopet v deželni pas.

Veliki kralj! Tri tisoč petsto nas je prihitelo na Tvoj grob. Tri tisoč petsto mladih, zdravih in močnih Tvojih sinov. In teh tri tisoč petsto semen bo obrodilo prav toliko klasov in kmalu bo zrnja dovolj za vse Tvoje sinove. Slava Ti, Mučenik! Počivaj mirno v svoji beli cerkvi, Tvoji akademiki so slišali Tvojo oporo: ko!

pustili vagone in v strnjenih vrstah odšli proti sredini mesta. Že na Balkanski cesti so se pričele manifestacije. Terazije je pretresal klic mladih grl. Iz prepornih src je privrela domovinska ljubezen, pa tudi zahteva po maščevanju. Na trgu pred gledališčem smo se zbrali vsi visokošolci okrog knezovega spomenika. Bilo nas je približno 3500. Mase prestolniškega prebivalstva so obdale naše vrste in napolnile trg tako, da je bil vsak prehod nemogoč. Krasen je bil pogled na to množico, ki so jo cenili na več kakor 15.000 ljudi. Turbno veličastni enomišnji molk je prekinilo trikratno vzklikanje kralju mučeniku. Na visoki kamentu podstavek knezovega spomenika so stopili zastopniki vseh treh delegacij. Njih govori so vzbudili pri masi ogromno priznanje. Pred spomenikom pa so stali slovenski, srbski in hrvaški akademiki ramo ob ramenu, vsi enakopravni in nerazdružljivi v bratskem objemu. Nihče ni bil gost, vsi smo bili doma, vsi v svoji prestolnici. Vsa ogromna množica je odgovarjala na govore z neprestanim vzklikanjem:

- Slava kralju mučeniku!
- Živel kralj Peter II.!
- Živela kraljica Marija!
- Živel knez Pavle!
- Živel naš kraljevski dom!
- Živela Velika Jugoslavija od Soče do Črnege morja!
- Živela jugoslovanska vojska!
- Živel minister Jevtić! itd.

Vpliv zvezde rojstva na človekovo življenjsko pot

Znani naš slovenski grafolog Karmah je napisal našim čitateljem za Božič zanimivo astrološko prognozo, s katero se bodo kratkočasi zlasti mlade čitateljice, ki izbirajo moža in iščejo sreče v zvezdah; zanimala bo pa tudi radovedne zakonike »boljše« položice ...

V znamenju »vodnega moža« od 1. januarja do 19. februarja rojene osebe so oblastelne, samosvoje, vendar zelo nadarjene. Življenjsko pot pod vplivom svojega nagona po dviganju često izpreminjajo, žal da se njih velike sanje in bogati načrti tako malo uresničijo, ker jim manjka stalnosti in zanosa. Svoje talente začnejo izkoriščati šele tedaj, ko se umirijo. Literaturo in psihoslovje najdejo v tem času rojenih svoje najgenialnejše zagovornike.

V znamenju »rube« rojeni od 20. februarja do 20. marca so bogati duševno na svojem fanatizmu. Gorje, če jih je življenje v njih fanatizmu utrdilo, gorje, če pravočasno niso znali krotiti svoje volje in svojega prav, ker njih življenjska pot se potem vzpenja strmo navzgor. Take osebe še tako razumljivo naravno stvar zapetajo v mistiko in na vsakem koraku slišijo in iščejo glas onostranstva. Ako ostanejo v življenju samostojni in nevezani, zauzamejo radi mesta reformatorjev. Nasprotno pa so taki fanatiki prav prijetni življenjski partnerji, ako so pod vplivom vzgoje v svojem fanatizmu popustili do neke znosne mere, ker radi in mnogo govorijo, se radi zabavajo in imajo smisel za duhovito humoristično razpoloženje.

V znamenju »ovna« rojeni od 21. marca do 20. aprila so temperamentni, impulzivni karakterji. Navdušujejo se za vsako stvar, toda njih navdušenje kaj kmalu ugasne. So precej nestalni značaji, njih nestalnost pa ščiti prilagodevanje, katero lahko smatramo v takih temperamentih kot poseben talent. Nobena stvar jih ne najde neprivravnjena in tudi za največje gorje so često navdušeni, ker s tem se jim izpremeni življenjski tok ter enolična vsakdanost.

in razvojem slovenske oopre in opere, saj obojega pred njim skoraj sploh ni bilo. On sam nam je dal kar pet oper: »Urli grof Celjski« (1894), »Ksenija« (1896), »Stara pesem« (1897), »Zlatorog« (1919), »Pavliha« (1924) in štiri operete: »Čarčine Amazonke« (1902), »Nečak« (1906), »Venerin hram« (1908) in »Zaročnik v škripcih« (1917). Mimo tega je napisal glasbo za Govekarjeve »Legionarie«, Govekarjeve »Rokovnjače« ter Milčinskega »Mogočni prstan«. Naravnost ogromno pa je število ostalih njegovih skladb: 20 instrumentalnih skladb (orkester), 20 vokalnih skladb itd. Mnoge njegovih vokalnih skladb so ponarodele in se prepevajo še dandanes po vsej slovenski domovini, ne da bi se pevci in pevke naših vasi zavedali, da jim je te lepe melodije ustvaril Viktor Parma. Kdo samo ne pozna n. pr. »Mladih vojakov«?

Brez pionirskega dela Viktorja Parme, se tudi oni, ki so prišli za njim ne bi bili mogli razviti in uveljaviti tako, kakor so se. Tega se je tudi zavedala vsa Slovenija, ko ga je pred desetimi leti spremljala od Maribora do Ljubljane na zadnji poti, kakor je deset let pozneje velikega pesnika in bojvnika generala Rudolfa Maistra od Ljubljane do Maribora. Viktorju Parmu je bila glasba vse, kot človeka pa so ga krasile najlepše lastnosti: neomajna narodna zavest, kremitelj značaj, demokratično čustvovanje, izraženo v vedno finem, a prijaznem nastopu in neutrudljivo ustvarjalni duh v zdravem telesu. Njegova zvesta družica ga. Matilda živi sedaj v Ljubljani, kjer je tudi njegov sin Bruno, znan v Mariboru kot odlični nacionalni in sportni delavec.

V znamenju »bika« od 21. aprila do 20. maja rojeni so melanholični, duševno izredno globoki karakterji. Življenje jih peha iz položaja v položaj, ljubezen jim trosi razočaranje. Preko najhujšega in ovir gredo sicer s strtim srcem in bolno dušo, ampak s pojočim grlom. So izredno talentirani, pa naj vzamejo umetnost ali znanost, povsod si znajo pridobiti prvo mesto, žal le, da v svoji občutljivosti radi popustijo pri ustvarjanju svojih del.

V znamenju »dvojčkov« rojeni od 21. maja do 20. junija so raztreseni, vendar zelo podietni karakterji. Hite po življenjski poti ne ozirajo se ne na desno in ne levo; tako razumljivo, da često zdrknejo iz tira svojih načrtov. Njih raztresenost jim ne prepusti preudarka, zato se tako težko z enkrat izgubljene poti zopet dvignejo v pravi tir. Njih sposobnosti so visoke, posebno in prvo mesto zauzema diplomacija; so iznajditeljski talenti, kateri naporji pa se navadno končajo ko se razvijejo iz njih delovanja pridobitveni viri. Delajo le toliko časa, dokler ne požanjejo sadov, da bi pa svojo zamisel izpopolnili in se resnično dvignili do viška, jim manjka stalnosti in volje.

Rojeni v znamenju »aka« od 21. junija do 22. julija so težko razumljivi in nepristopni karakterji. Svoje skrivnosti in svoje težnje hranijo globoko zaprte, a navadno jim vse to nič ne koristi, ker zaradi svoje nepristopnosti radi zabredujejo v neprijateljske kroge, kjer v največjem številu najdejo izdajalce. Svojo čvrstvenost globoko zapirajo, kakor ves ostali karakter ter jim je življenjska pot polna razočaranj in neprivravnjenosti. Tudi vzgoja jim njih zaprtosti ne more izbrisati.

V znamenju »leva« rojeni od 23. julija do 22. avgusta, posedujejo močan in energičen temperament, predvsem pa se v njih duševnosti odraža želja po uživanju in ljubezni. To so osebe, ki zmagujejo tudi v najtežjih ovirah in ne klonejo v nobeni neprivravnjenosti.

V znamenju »device« rojeni od 23. avgusta do 22. septembra so globoki misleci, preudarni in zelo samosvoji karakterji. Njih ne zanima obiležje življenja kot tako, ampak zanima jih jedro življenja, zato so tudi njih ustvarjalna dela prepletena z najtežjimi in najglobljimi življenjskimi problemi. Značaji pa, ki pod vplivom vzgoje niso mogli sebi poiskati te edine prave poti, so sami s seboj nezadovoljni in gredo skozi življenje kot godrnjajoči starčki, nezadovoljneži in kma-

in ovenejo.

Znamenje rojstva »stehnice« od 23. septembra do 21. oktobra prinaša mehke, sangvinične temperamente, ki si iz življenja ne delajo nobenih skrbi in jim je vse razumljivo, vse jasno. Ne spuščajo se v nobene probleme, tičeče se njih okolice, žive veselo svojim nalogam in dolžnostim.

V znamenju »škorpiona« rojene osebe od 22. oktobra do 21. novembra so bogato torišče različnih čustev, njih duša je središče vsakovrstnih želja, ki pa si jih zaradi svojega izpremenljivega temperamenta nikdar ne morejo pridobiti. Ljubezen jim stavi na življenjski poti naj-

več zaprek, ker le redko v nji najdemo popolno srečo in uteho.

V znamenju »strelca« rojeni od 22. novembra do 20. decembra so pridni, mirni, predvsem pa podjetni karakterji, ki si utirajo miren življenjski položaj le na temelju svoje pridnosti in osebnega zanosja.

V znamenju »kozoroga« rojene osebe v dneh od 21. decembra do 19. januarja so rezervirani, hladni karakterji, katerim življenje in življenjske prilike ne morejo do živga. Brez razburjenja, jadikovanja, brez prerivanja in siljenja si orjejo življenjske poti.

Važno kletarsko poglavje

RJAVI LETNIK 1934.

Porjavenje vina je ena izmed najgrših vinskih napak, ki se osobito letos močno pojavlja — pri nekako 90% novine. Prav za prav se ne moreš pri nobenem sodu zanesti, da bi ti vino prej ali slej ne porjavelo, ko ga pretočiš ali imaš bolj dolgo na pipi, odnosno v načeti ali odprti posodi. Lahko porjavi celo v slabo zamazani steklenici. Tako vino je tudi ogabnega okusa in po vinskem zakonu ne sme v promet, dokler ga nismo ozdravili z dovoljenimi sredstvi.

Tu ne moremo podrobno razpravljati o tem pojavu in vseh vzrokih porjavenja, marveč ugotavljamo samo dvojje:

1. Pri vsakem vinu, ki se ni porjavilo, lahko vnaprej določimo, da li nam bo ob neklih pogojih pozneje porjavilo ali ne; v prvem primeru porjavenje preprečimo na zelo enostaven način.

2. Če v sodu porjavilo vino moramo najprej ozdraviti in ga tako dolgo ne smemo prodajati ali točiti; vinski obrtnik ga mora dotlej označiti na posodi z napisom: »Pokvarjeno — ni za prodajo kot pijača«. Zdravljenje porjavelega vina je včasih prav tako enostavno ko preprečenje, včasih pa bolj zamotano za tistega, ki ne pozna kletarstva.

Kako določimo porjavenje vnaprej in kako ga preprečimo? — Vino v nepokriti čaši — zadostuje polovička — opazuj en ali dva dneva! Ako se v tem času nagiba na rjavo — navadno z vrha navzdol — je to opozoritev, da bo to vino pozneje porjavilo, hkratu pa opomin, da naj takoj potrebno ukrenemo.

Novina, ki še kipi ali je nasičena z ogljikovim dvokisom (ogljikovo kislino) od nedavnega vretja, pa porjavlost lahko zataji; kajti nevidni plin ogljikov dvokis tako rekoč plava na vinu, ko olje na vodi, in onemogoča kisiku zraka pristop; zato vino ne porjavi. Iz takega vina je treba najprej iztirati ogljikov dvokis. To dosežemo, ako vino nekoliko segrejemo,

bolj enostavno pa je, da ga večkrat prelijemo iz čaše v čašo v dolgem curku, pri čemer ogljikov dvokis izpuhčeva.

Vino, ki pokaže neljubo svojstvo na zraku, je treba na vsak način še pred pretokom zmerno žveplati na novi način, ki mu pravimo »žveplanje brez pretakanja«, to je s kalijevim metabisulfitom (ne z natrijevim bisulfitom, ki je prepovedan!) Ta soli podobni pripravek (K: S: O₃) ima naše boljše drogerije in Kmetijska družba tudi v tabletah (okroglih tablicah) po 10 gramov, ki morajo biti neoporečne, kemično čiste. Priznana dober izdelek je od tvrdke Merck v Darmstadtu, ponujajo pa tudi druge izdelke, ki čisto ne ustrezajo ne zakonu ne svrhi; takih ne smemo rabiti.

Za preprečitev porjavenja zadostuje v splošnem 5 do 7 gramov kalijevega metabisulfitu na 100 litrov, to je 2 tableti na polovnjak vina. Kakšen gram več ali manj je brez večjega pomena. Odmerek kalijevega metabisulfitu zavijemo v čedno plateno krpico in vrečko potem na niti, ki smo jo z njo zavezali, obesimo v vino pri vrhu. Če čez kak dan se kaliev metabisulfit popolnoma raztopi, nakar vino premešamo z leseno mešalnico.

Kaliev metabisulfit razvije pod vplivom kislin v vinu prav naglo žveplov dvokis, ki ostane docela v pijači in uniči povzročitelje porjavenja. Čez teden dni napravimo spet poskus v čaši (na zraku). Ako vino ne porjavi več, je uspeh popoln, sicer bi bilo treba še kako malo kalijevega metabisulfitu dodati. Čim manj ga zadostuje za odpravo napake, tem bolje je za kakovost vina; zato priporočamo čim večjo štednjo pri tem novodobnem načinu žveplanja (bisulfitiranju), kakor pri doslej najbolj običajnem, starem načinu žveplanja s sežiganjem žveplovih azbestnih treščic tudi za druge klet. svrhe. Kajti vsakršno pretirano žveplanje se lahko silno maščuje nad

zdravjem izmučenega vina in razočarane pivca.

Kako zdravimo že v sodu porjavelo vino? Enostavno: žveplamo ga s kalijevim metabisulfitom, kakor smo prej povedali (bisulfitiranje). Morda se vino sčasoma samo lepo izčisti. Če ni tega najugodnejšega učinka, je treba porjavelo vino nato še umetno čistiti. O čiščenju ali bistrenju vina in o čistilih pa te pouči dobra novejša knjiga o kletarstvu, ki

bi jo naj imel vsak napredni vinar vedno pri roki.

Lahko je preprečanje, težje pa je zdravljenje porjavelega vina. Kar smo povedali o porjavenju vina, velja prav tako o porjavenju sadjevca. To sicer ni edini način odprave porjavenja, a je najbolj pripraven, zato ga priporočamo. Ozdravljena pijača pa je šele čez nekaj tednov za potrošek brez kvare za zdravje po-
užitnika.

Andrej Žmavc

Iz naših sodnih dvoran

PREPOVEDANA LJUBEZEN ZA KAZNILNIŠKIMI ZIDOV IN NJENE POSLEDICE.

Dogodki, ki se dogajajo dan za dnevom pred mariborskim okrajnim civilnim sodiščem, bi bili lahko zanimiva snov marsikateremu romanopiscu. Pred civilnim sodnikom se osvetluje in razglaša vse naše življenje v taki luči, kakršno je v resnici. Prav je imel naš nesmrtni Cankar, ko je zapisal resnične besede, da je grdo življenje in da je še grši človek, ki ga živi. Zgodba, ki jo objavljamo, je podobna pravemu romanu.

Močne postavbe, krepkih mišic, zagorelega obraza je presedel pred leti v mariborski moški kaznilnici krajšo kazen rudar Gašper. Ko je bil še prost, se je po njem ozrlo marsikatero dekle, pa tudi marsikatera gospodična ga je ošvignila s pogledom. Nič tako hudega ni storil Gašper, le malce neroden je bil v svojem življenju in to ga je spravilo za zidove mariborske kaznilnice. Dobrodušen, kakor v življenju, tak je bil Gašper tudi kot kaznenec. Zato ga je vzel neki kaznilniški učitelj za svojega slugo. Pridno je Gašper opravljal odkazano mu delo in učiteljevi so mu marsikaj zaupali.

Ko je Gašper nekega dne srečal učiteljevo perico Genovefo, ni imel več mirne noči. Pomeril jo je od pet do glave in mislil sam pri sebi: »Saprot je to fejš ženšče!« Genovefa je bila postavna žena nekega mariborskega mizarskega mojstra, ki si je s pranjem služila denar, da bi lažje z možem prenašala težave današnjega življenja. Tudi Genovefa ni imela več od prvega srečanja z Gašperjem mirnega srca. Po trikrat na teden je zahajala Genovefa k učiteljevi v kaznilnico in vsakokrat sta se sestala z Gašperjem. Ko pa so se dnevi krajšali in se je zgodaj naredila noč, tedaj sta se Gašper in Genovefa sestajala na vrtu. Tam je Gašper dosegel od nje vse, kar more doseči zrel mož pri zreli ženski. Genovefa je pripovedovala Gašperju o svojem nesrečnem zakonu; tožila mu je, da jo mož pretepa, da je ne ljubi in ga prosila naj jo vzame s seboj, ko bo prost. Njuna ljubezen ni ostala brez posledic. Genovefa je morala v bolnišnico in so

jo tam operirali. Prav ko je bila zdrava, pa je tudi Gašper presedel kazen. Odpravila sta se na daljnjo pot v Južno Srbijo in si tam ustvarila skupno življenje. Zaman je mizarski mojster iskal svojo ženo, ki je bila vsa blažena in srečna v Gašperjevem naročju daleč tam na jugu naše države. Ni pa ostal zapuščen mož sam, marveč si je poiskal družico, ki ga je kmalu osrečila s srčkanom deklico. Tako so živeli Gašper z Genovefo v Južni Srbiji, zapuščen mož pa s Pavlo v Mariboru.

Bila pa je Genovefa po svojem značaju nezvesta žena. Nezvesta zaradi prevroče krvi. To je kmalu občutil na svoji koži ubogi Gašper. Kratka je bila njegova sreča in Genovefa je pobegnila z nekim Hrvatom. Kakor njen prvi mož, tako jo je tudi Gašper zaman iskal vsepovsod. Ojunačil se je nekega dne in pisal zapuščenemu možu dolgo pismo, v katerem je navajal, da ga iskreno pozdravlja, čeprav ga ne pozna, in čeprav sta si delila ženo Genovefo, ki mu je pred leti obljubila zvestobo do smrti. Začuden je zapuščen mož, ki je bil srečen pri svoji drugi ženi, prebiral pismo neznanca. Iz pisma je zvedel vse, kar mu je bilo do takrat neznanega, izvedel je »čudno« zgodbo iz življenja svoje prve žene Genovefe. Prvemu pismu je sledilo drugo, v katerem je Gašper ponujal neznanecu prijateljstvo in ga končal takole: »Ko pridem v Maribor, se bom oglasil pri vas in tedaj ga bova spila nekaj litrov na najino zdravje.«

Zapuščen mizarski mojster in Genovefa nista bila sodnijsko ločena. Nekega lepega dne se je pojavila kmalu nato v Mariboru Genovefa in se zglasila na sodišču ter zahtevala ločitev zakona, češ, da njen zakonski mož živi z drugo, jo redi in ima z njo otroka. Sodišče je uvedlo postopanje. Na dan so prišle »čedne« zadeve. Genovefa je obtoževala svojega prvega moža, mož pa je valil vso krivdo na ženo. Zadnje besedo pa je imelo mariborsko okrajno sodišče, ki je razsodilo ločitev zakona iz obojestranske krivde.

O božični idili

Božični dnevi izvajajo k domačemu ognjišču svoje z vseh vetrov. Staro in mlado hiti z neko nepojasnjeno nestrpnostjo pod domačo streho, ki nas edina uteši. Kaj jih žene, odkod ta gonilna sila? Saj ne dobiš točnega odgovora, ker je tukaj nekam tako kot v trenutkih neoblikovnega doživljanja: ne najdemo zani dovoljnega izraza. Je to svojevrstno krajevno mistiko, ki se ji uklonimo v kljub svoji volji, prej ali slej, verniki in neverniki, dobri in slabi. Dom je dom in visoko nad stanovanjsko streho, ki te le očuva mraza in dežja, in njegova pesem je le pesem doma, pa bilo najzakarnejšega, najsiromašnejšega. Kdor njegove pesniške akorde v svoji globini trenutno potlači, ni le posplošeni vse in nič. votli izkoreninjenec, ampak gmeta kasnejšega kesanja. Ena je mati, en je dom, ena domovina, pa bila taka ali drugačna. To resnico nam morejo podčrtati oni, ki so morali zapustiti rojstni krov po silili razmer; ki so z njega bežali in se kot izgnanci potepajo s ceste na cesto. Kaj izgnanci potepajo s ceste na cesto. Kaj so ti, kdo, čemu? Nihče jih ne vidi in se vrata pred njimi čisto zapirajo; človek se nesreči in gorju rad umakne. A resnica je nepremična: Gorje brezdomcem!

In teh je vedno več, njih turobna pesem vedno lačja. Kdaj bo prenehala? dobrem — v zlu — ali celo v prirodno odrejeni nujnosti? Je-li mogoče pojav medsebojnega trenja in družabne uredit

ve? Prav sedaj, v dneh rojstva Človeka, ki je onanjel nadom mir, ki nabis ka, ki je oznanjal narodom mir, brne ta vprašanja s toliko večjo silo. Odvij klobčič in potegni iz njega pravo nit, da vzradostiš našo bosjaško armado in milijone izven naše domovine! Saj je naša kultura tako visoka in prostrana in je veda prodrla v neverjetnosti, v globine in višine, v tajinstvo prirode! A ta človek, njegovo pravo do življenja, njegovi odnosi in potrebe — zakaj kultura tega ne reši? Ta mali človek, ki je za domovino umiral, ali bi ne mogel za njo in za vse človeštvo živeti?

Povprašaj sosedo za njegovo mnenje. Preklet bo tehniko, stroji. Drugi bo udaril po civilizaciji, ki da je človeštvo posnovila in je njen bog »imeti«, snov, blago, premoženje, — naslada, ugodje; povsod sam kapitalistični duh neomejenega pridobivanja. »In kultura?« pripomni s povdarkom tretji. »Ali ni ta laž, sama prevara in navlaka, ki nas je razdvojila, da ne vemo, kam in kako: Črepinje smo.«

In če bi prisostvoval še četrti, peti... bi gotovo povedal drugačno mnenje. Kdo ima prav? Menda vsak nekaj. — Res ni to vprašanje tako enostavno.

A pod našimi preprostimi krovi bo v teh dneh tekla druga beseda, bolj domača in iz vsakdanjega življenja ter v zvezi z neposrednim življenjem. Da so bili pred leti rastlinski in živalski proizvodi za toliko in toliko dražji in so potrebši-

ne kupovali ceneje; takrat se je še živelo. Družina da ni toliko porabila kot danes, bo potožila mati. Sin in hči nočeta več domače obleke, čevljev, srajc, nogavic. Mladina pa se opravičuje, da so drugi časi. A sin, ki ima mogoče par meščank, nižjo kmetijsko ali še študira, seže dalje in globlje, da ga ostali molče poslušajo in mu nehoti pritrujejo, da si jim ni mogoče vse dovoliti jasno.

»Proizvodnja je v kapitalističnih rokah. Narod ali bolje oni, ki te proizvode kupujejo, naj pa vedo, da proizvodnja ni sama po sebi cilj, ampak mora služiti potrošnji. A kapitalistična industrija proizvaja mnogo preveč in celo nekoristne reči; njena medsebojna tekma vodi ta nered in zmedo z veliko reklamo in navaja potrošne na nepotrebne izdatke.«

Ej, ta mladi, novi svet pod vaškim krovom! Ni zgrešen njegov pogled na stvar, ni pogrešna njegova sodba. Upajmo, da bo našla tudi sredstva in si izklesala pota v boljšo bodočnost. Saj tudi nemški nacionalni ekonomski mislec Sombart, ki ima nedvomno genialne institucije, napoveduje kmetstvu (kakor tudi obrtništvu) večjo bodočnost.

A bilo v čisti politiki meščanov ali v preprostih razgovorih ob kmečkem ognjišču — povsod prevladuje krušno vprašanje. Pravkar vladajo take prilike, ki opravičujejo mladino, če se tudi ona bavi z njim v znatno večji meri kot kdaj prej. Najavno, ker ne more več lahkotno iz dneva v dan. Ali naj jo za to ob-

sojamo? Ne moremo in ne smemo se spotikati, če zre ona v prvi vrsta tja, kamor nam, starejši generaciji, ni bilo treba, vsaj v taki meri ne. Ta pojav med njo je vendar izraz njene življenjske volje in afirmacije lastnega »jaza«. Mi ne bomo mladine izobličili v našem duševnem pravcu, prav gotovo ne, ker tako bi negirala vsak napredek, vsako preobrazbo, ki jo mora ustvariti. Le svoja izkustva, ki naj ublažijo njen ogenj, ji moremo prožiti. Skoraj gotovo pa se premalo zavedamo, da je bolj škodljiv naš — starejša generacija — »zakon vztrajnosti« ko pa nova miselnost mladine, ki terja pravico in red na svoji zemlji, katero nedvomno ljubi in cenj prav tako kot mi in niso njena čustva napram domu, narodu in državi v nasprotju z onimi poštenih in iskrenih rodoljubov. Res pa je, da ne ljubi več fraz in olepšanic, ampak išče dejstva, resnico.

Kriza je v tem in onem pogledu. A človek kuje in snuje pota v življenje in steza roke po njem. Upa in veruje. Naš narod še celo, ker je iz krvi, ki je gazi la skozi stoletja v najtežjih odpovedih in v največjih utesnitvah. Le nekaj imamo v preskronni meri; vero v lastno moč. Ko bo ta prepočila našo kri in pregnala iz naše sredine trote in zajedalce, bo naš korak v bodočnost lažji in sigurnejši. Mladina, pripravljaj se, ker od tukaj dalje bo oralo v tvojih rokah!

-Ost.

Sokolstvo

Sem bratom in sestram vesel in srečen Božič!

Uredništvo sokolske rubrike

Za kraljem Zediniteljem

Slovenski prevod članka, ki ga je priobčil »Sokol«, glasilo bratske Pražske tělovýchovné jednoty Sokol Praha II.

Nepopisna je groza in bolest, ki sta polnili naše duše, ko se je razširila naša domovina vest, da je vladar seške Jugoslavije, kralj Aleksander, na dan, ki jo je nastopil v izvrševanju najmenitejšega poslanstva, zgubil svoje življenje. Ne le kot bratje, ki nas veže s Jugoslovane zvestoba, marveč tudi ljudje smo vztrepetali od strahotne misli, da se je našel človek, ki je sprožil smrtonosni strel proti onemu, ki je prihajal z mislijo miru med ljudmi in narodi.

Grozni trenutek je oropal svetu odločnega in požrtvovalnega nosilca vznešenosti in ustavil utrip srca plamenečega goreče v ljubezni do svojega naroda. Pogubil je velikega voditelja in kralja. Nevstrašnega junaka v balkanski vojni, sotrpina na albanski Golgoti, potrpežljivega veroizžarujočega v prognanstvu pa do slavnega solunskega proboja — vedno in povsod sredi svojimi brati borci, enakega med enakimi.

Od dobe pa, ko je kot namestnik svojega velikega očeta in pozneje kot kralj sprejel ponudeno mu vodstvo zedinjenih jugoslovanskih plemen, se je posvetil z vsem svojim življenjem in vsakim svojim dejanjem do kraja temu svojemu zgodovinskemu poslanstvu. Zvest nalogi zedinjenja Jugoslovancov je z močato odločnostjo prav tako premišljeno kot odločno odstranjeval vse, kar je končni izpolnitvi te naloge bilo na poti.

Brez vsakega najmanjšega oklevanja je prevzel nase ogromno, odgovornosti polno nalogo, preprečiti propast velikega dela zedinjenja, odstranjujoč vse, kar bi utegnilo to misel razkrajati. Da ohrani to, kar je bil stoletni sen in kar so nevarni domači spori in tuji vplivi začeli ogražati, je položil na tehtnico ves svoj vladarski vpliv. Imena treh plemen je nadomestil z jugoslovanstvom ter je upravičenost in nepristranost svojega postopanja dokazal z velikim pogumnim dejanjem: Vse prapore svojih srbskih polkov, one oboževane prapore, ki jih je ožarilo s svetovno slavo junaštvo vseh, ki so za njimi korakali in pod njih mi umirali, je dal spraviti v kapelico na Oplencu, da tam počivajo v tišini kot priče največjega junaštva naroda, celokupni jugoslovanski vojski pa je dal nove prapore v potrditev ideje zedinjenja. S temi dejanji je probudil novo vero v cilje, ki si jih je postavil in pridobil zanje vdane privržence.

Posledice te nove, brezpogojno izvajane prevzgoje k iskrenemu jugoslovanstvu, niso mogle ostati brez vpliva na Sokolstvo. Saj je bil način telesne vzgoje naroda takšen, da je v mnogih ozirih naravnost nasprotoval ideji zedinjenja. Mimo zveze jugoslovanskega Sokolstva, ki je zvesto nosilo na svojem praporu misel narodnega edinstva, sta obstojali istočasno še dve vzgojni središči: Zveza hrvatskega Sokolstva in katoliška jugoslovanska orlovska zveza. Obe organizaciji sta s svojim imenom, kakor tudi s svojim bistvom dokazovali, da ne stojita na temeljih jugoslovanstva »brez razlike plemena in vere«. Kraljeva prevladnost je ustvarila novo Zvezo Sokola kraljevine Jugoslavije in prepustila obstoječim zvezam, da prestopijo v to zvezo ali pa se razidejo. Ta korak je dokazal veliko dalekovidnost kraljevega duha. Sokolska misel, oproščena ovir, ki so jih stavile na pot njenega razvoja strankarske borbe ter položena v roke prekaljenih mož, čistega sokolskega duha, je razcvetela v novih razmerah, jugoslovansko Sokolstvo je počestilo svoje vrste ter se posvetilo neovirano delu za svoj narod, delu, ki po svojem obsegu in globini vzbuja opravičeno priznanje in občudovanje.

Da je bil veliki vladar prijatelj Sokolstva, ni treba mnogo besed. On je s svo-

jim duhom zajel smisel sokolske ideje in našel v njej zvestega pomočnika pri svojem naporu za podvig svojega naroda, za njegovo ujedinjenje in okrepitev države, kateri je bil postavljen na čelo »po milosti božji in volji naroda«. S polnim razumevanjem je cenil sokolsko delo, iz njega je izžarevalo zaupanje in ljubezen, ki jo je izkazal Sokolstvu. Pogosto je pozival k sebi vodilne sokolske delavce ter prijateljsko z njimi razpravljal o sokolskih in narodnih zadevah. Ni bilo večjega zleta, kateremu ni bil on sam ali pa njegov naslednik pokrovitelj. Zastopstvo na teh izletih pa je vselej poveril podstarosti sokolstva ali pa odličnim visokim državnim funkcionarjem — Sokolom. Večina novih praporov sokolskih edinic je bila njegov dar. Njegovo veliko razumevanje sokolskih ciljev dokazujejo njegove izjave, najsib osebne ali pa podane kot poslanice ob raznih prilikah.

Organizacija Sokola kraljevine Jugoslavije je bila deležna najpomembnejšega priznanja, ki je mogoče v zemlji, ki si je izbrala monarhistično državno obliko. — Kralj ji je s posebno listino postavil na čelo svojega prvorojenega sina. Ta tradicija upoštevanja in ljubezni do Sokolstva se je pokazala na značilen način o priliki kraljevega pogreba, ko je mladostni novi kralj stopal za krsto Velikega očeta ob strani svoje žalujoče matere, na čelu uradnih gostov, oblečenih v bleščeče uniforme — v priprostem sokolskem kroju. V najtežjem in najvažnejšem trenutku je izpovedal s tem svojo pripadnost k onim, ki vse svoje sile udano in brezpogojno posvečajo dobrobiti svojega naroda. Mladi vladar je oblekel sokolski kroj sporazumno z okolico, ki je obdajala slavnega umrlega očeta.

Razumemo popolnoma globoko žalost, ki je polnila duše kličočih sokolskih vrst, ko so šli mimo njih telesni ostanki ljubljene kralja in boritelja na svojo poslednjo pot. Z njim je bilo v globoki žalosti združeno z milijoni svojega naroda tudi češkoslovaško Sokolstvo, žalujoče ne le po odlični osebnosti Zedinitelja, iskrenega prijatelja in hrabrega zaveznika ter delavca za svetovni mir, marveč tudi skupno s svojimi brati in sestrami globoko užaloščeno nad krsto Kralja-Sokolca.

Njegovo delo, poslanstvo, ki mu je služil s svojim življenjem in za katero je to življenje tudi žrtvoval, zedinjenje velike Jugoslavije, dobrobit njegovega naroda in mir za celokupno človeštvo — to je ono, kar naši težko preizkušeni bratje, od žalovalja sklonjena čela uporno dvigajoč, ponese zvesto na svojih praporih kot nesmrtno oporoko svojega kralja Zedinitelja.

Sokolska telovadna akademija v Studencih

V soboto 15. decembra je Sokolsko društvo Studenci dalo svojo običajno letno akademijo in s tem zaključilo najlepšo svoje jubilejno leto — 15-letnico. S celotno izvedbo nismo mogli biti zadovoljni, ker smo v Studencih bili vajeni na boljše prireditve iz prejšnjih let. Material je dober, pri posameznih oddelkih celo prav dober. Da uspeh ni bil običajen, je menda vzrok, da leži vse tehnično delo na ramenih enega, oziroma dveh prednjakov. Taka preobremenjenost ima posledico, da se prednjak ne more dovoljno posvetiti posameznemu oddelku, posebnost pa še ne pri delu za akademijo.

Program je otvoril br. podstarosta Jožko Vokač s kratkim nagovorom, spominjajoč se Nj. Vel. blagopokojnega Višeskega kralja Aleksandra I. Zedinitelja in Nj. Vel. kralja Petra II.

Na sporedu smo videli nekaj prav dobrih točk. Najbolj je ugajala novost br. Hočevarja: Člani z vajami na gredi. Skladba je precej težavna, izdatna in gladko tekoča, izvedba je bila točna in

Vlažno, hladno sedaj NIVEA

Po burji, dežju ali snegu je posebno potrebno, da zaščitite svojo kožo pred vetrom in slabim vremenom, a to boste najbolje napravili takole: vsak dan na večer, preden ležete spat, nadrgnite kožo nalahno z Nivea kremo. Koža postane zaradi tega mehka in gibka, a poleg tega tako odporna, da ji še tako slabo vreme ne bo škodilo. Zaradi Eucerita, ki ga vsebuje Nivea krema, prodre ta globoko v kožo, a ne ostavi za seboj nobenega bleska ter je istočasno krema za dan in noč.

skladna. Članice so nastopile češke prostovoljke, ki imajo v duhu narodnih plesov ritmičen značaj. Izvedba pa bi lahko bila bolj »ženska«. Vaje ženskega naraščaja z velikimi žogami so bile lepo izvedene, skladba je zanimiva in živa. Ženska deca je s »Českimi narodnimi pleski« prekosila ženski naraščaj z ritmično igro »Slepa miš«. Za naraščaj je ta skladba prazna in premalo zahteva, poleg tega je pa še na odru zevala praznota. Bila je z vajami na konju in kozi — moški naraščaj — najšibkejša točka in bi lahko brez škode za celoto obe izpadli. Ugajal je pa oddelek moškega naraščaja, ki je izvajal domačo skladbo s pretežalkami. Slične vaje so se v Mariboru sicer že izvajale, a so vseeno dobro izpolnile program. Ljubke, dasi preproste, so bile skupine moške dece na bradljici. Spored je zaključila vrsta članov na drugu, ki je v večini sicer odgovarjala »Studentčanom«, čutiti pa je bilo, da niso bili vsi ravno najboljše uvežbanji. Za tako vrsto je pač treba tudi, da je orodje trdno, ker trpi izredna. Po vrstitvi posameznih točk je bilo čutiti, da so se prireditelji sami zavedali slabosti nekaterih točk,

zato so šibkejša dela dali najprej, a dobre točke h koncu po pravilu: Konec dober — vse dobro! in tako je tudi bilo.

Med programom je zaprisegel br. načelnik Hočevar članstvo, ki je bilo 1. decembra zadržano ter razdelil oddelkom od dece do članov diplome društvenih, okrožnih in župnih tekem. S številoma diplomom (okrog 40) so bratje in sestre Studenčani pokazali, da so se zavedali svoje 15-letnice.

Obisk je bil prav dober, dvorana polna. V 15. letih je Sokol v Studencih vzgojil občinstvo ter je gotovo s svojim vzorom urejenim domom in vsestranskim delom najtrdnjše društvo v Mariboru in morda tudi v župi. Zdravo! L.

Tridnevni župni prosvetni tečaj, ki ga priredi Sokolska župa Maribor, se bo vršil v dneh od 27. do 29. t. m. v mali kazinski dvorani. Pričetek je v četrtek ob 10. uri. Dolej je prijavljenih zani okroglo 130 tečajnikov ter obeta postati to ena največjih tovrstnih prireditev. Pri glašenci iz mariborskih sokolskih društev se opozarjajo, da imajo biti točno ob napovedani uri na mestu. Prosvetni odbor MSŽ.

Sport Tekmovanje za prvenstvo LNP še ni zaključeno

PRVENSTVENA TEKMA ILIRIJA : HERMES SE JE PREDČASNO KONČALA ZARADI NEREDOV NA IGRIŠČU. ŽELEZNIČAR : ČAKOVEČKI SK SI DELITA TOČKE.

Včeraj sta bili na sporedu dve prvenstveni tekmi, in sicer v Ljubljani med Ilirijo in Hermesom, v Čakovcu pa se je odigral preostanek 5 minut prekinjene prvenstvene tekme Čakovečki SK : SK Železničar. Dočim se je tekma v Čakovcu končala s prvotnim rezultatom 1:1, je bila tekma v Ljubljani pri stanju 2:1 za Ilirijo v 40. minuti drugega polčasa prekinjena in se bo pač morala analogno kot včeraj v Čakovcu še nadaljevati. Ker je manj verjetno, da se bo rezultat v preostalih 5 minutah spremenil, je Ilirija najbrže jesenski prvak, ki ima sicer enako število točk kot Čakovečki SK, toda boljše razliko golov. Prvenstvena tabela izgleda takole:

Ilirija	7	5	1	1	30:9	11
ČSK	7	4	3	0	21:8	11
Železničar	7	4	1	2	20:17	9
Rapid	7	4	0	3	20:10	8
ISSK Maribor	7	3	1	3	10:16	7
SK Celje	7	2	1	4	11:14	5
Svoboda	7	1	1	5	12:41	3
Hermes	7	1	0	6	12:21	2

SK Ilirija : ŽSK Hermes 2:1 (1:1).

Ljubljanska prvenstvena tekma se je končala predčasno. Po skrajno sirovi igri je bila v 40. minuti drugega polčasa prekinjena, ker je vdrlo občinstvo na igrišče. Sodnik g. Vidic je sicer izključil 5 igralcev, toda ti ukrepi niso nič zalegli.

Čakovečki SK : SK Železničar 0:0.

Ob slabem vremenu in na slabem terenu se je včeraj v Čakovcu odigralo preostalih 5 minut prekinjene prvenstvene tekme. Tekma se je pričela z izstrelom pri голу SK Železničarja. Čakovčani so bili takoj v posesti žoge in so izvedli lep napad, ki se je končal z gnječjo pred vratmi SK Železničarja. Le izredni hladnokrvnosti vratarja Švajghoferja je pripisati, da Železničarji niso izgubili dragocene točke. Protinapad Žel. je bil sicer tudi zelo nevarne, ni pa prinesel zaželjenega uspeha. Pet minut je hitro minilo in rezultat je ostal 0:0, oziroma 1:1. Sodil je g. Reimprecht iz Celja.

Nato se je odigrala prijateljska tekma. Rezultat je bil

SK Železničar : Čakovečki SK 4:4 (2:2).

Igra je bila zelo živahna in napeta. Igralo se je v stilu prvenstvenih tekem.

v splošnem pa je bila fair. Zaradi polskega terena se ni mogla razviti lepa igra. Sodil je g. dr. Brandl. Sicer je bil objektivni, toda premalo energičen.

Izredni občni zbor motosekcije »Peruna«. Motosekcija »Peruna« bo imela v nedeljo 30. t. m. ob 9. uri dopoldne v kavarni »Jadran« izreden občni zbor.

Ostale nogometne tekme.

Atene: Grška : Jugoslavija 2:1 (1:1). Zagreb: Concordia : Šparta 4:3 (2:0); Hašk : Viktorija 9:4 (4:0).

Beograd: Slavija (Sarajevo) : Jugoslavia 4:2 (2:1).

Dunaj: Wacker : Slovan 4:4; Vienna : BAB 2:1.

Razveljavljen odlok ministrstva za telesno vzgojo.

Nekako v začetku letošnjega leta se je dogodilo, da se je ministrstvo za telesno vzgojo naroda vmešalo v interno poslovanje in delovanje Jugoslovanske nogometne zveze. Pozvalo je vse funkcionarje JNS, da odstopijo. Glavni odborniki JNS so res demisionirali, dočim nadzorni odbor tega ni hotel storiti, marveč se je zaradi tega akta ministrstva za telesno vzgojo naroda pritožil na Državni svet. Pred dnevi je Državni svet pritožbo rešil tako, da je razveljavil odlok ministrstva za telesno vzgojo, ker je nasproten ustavnim zakonom. Ta odlok Državnega sveta bo gotovo imel važne posledice v nadaljnjem razvoju dogodkov v našem nogometnem sportu.

Kaj je videl Anglež na Poljskem.

Pred leti se je bil odpravil na pot po svetu neki Anglež. Na svojem potovanju je prispel tudi na Poljsko. Ko se je vozil od mesta do mesta, je slučajno z njim potoval tudi neki rabin. Na vsaki postaji so čudnega moža pričakovali židje, ga pozdravljali in mu povsod priredili veličasten sprejem. Anglež ni vedel, da je bil to rabin in da so ga na postajah pozdravljali židje. Zato ni čudno, če je v svojem potopisu o Poljski napisal sledeče: »Poljaki nosijo dolge brade. Oblačijo se v dolg črn kaftan in se pokrivajo z baržunastimi čepicami, obrobjenimi s krznom.«

Čuvajte Jugoslavijo!

A. K. Grin:

Bogastvo

Roman.

Ali naj deklica poišče in se prepriča, če v resnici zasluži hvalo, katere je bila deležna? Zaprla je pismo in papirje, si oblekla skromno oblačilo in se podala na pot. Bilo je poldne in gospod Degraw je naznanil svoj obisk šele ob štirih. Med tem časom bo z lahkoto izvršila, kar se je namenila.

Neznano čuvstvo je obšlo, ko je pri vratih vprašala za gospodično Rogersovo. Rodbina je sedela za mizo in le nekaj minut je morala čakati v sprejemnici, ko je z lahkim prožnim korakom vstopila ljubka deklica s pametnim pogledom in prijetnim smehljajem. Jenny je vstala in vprašala:

»Ali morem govoriti z gospodično Rogersovo?«

»To sem jaz.«

»Mislim, gospodično Jenny.«

»Moje ime je Jenny Rogers.«

Prva Jenny se je iznenada odmaknila, nato pa jo je živahno nagovorila:

»Toda gospodična je baje hroma; povedali so mi, da zelo šepa.«

Mlada deklica se je veselo zasmejala. »Seveda sem bila hroma, toda meseca julija sem se dala operirati, kar se je popolnoma posrečilo; zdaj lahko plešem in skačem, kakor me je volja.«

Signorina je bila po tem odkritju popolnoma premagana. Čudno naključje jo je pripeljalo semkaj. Edina okolnost, da je Degraw iz Clevelanda smatral bolezen mlade učiteljice za neozdravljivo, je preprečila izvolitev življenja polne, ljubezne deklice. Da je to mlado nedolžno bitie vrednejše kakor ona, si je morala signorina odkrito priznati; za njo nimajo milijoni več vrednosti, ne zavida jih ljubezni- vi soimenki, za katero je čutila odkritosrčno naklonjenost.

»Čudite se, kaj me je privedlo k vam, ljubka gospodična,« jo je nagovoril s prijaznim nasmeškom; nič drugega kakor želja, da vas spoznam, ker imate isto ime kakor jaz.«

»Imenujem se Jeanette Rogers.«

»In jaz Virginia Rogers, toda obe imenujejo Jenny, kaj ne?« je pripomnila signorina prijazno. Čutila se je olajšana. Vsebinska njenega pisma bo želela Degrawa mnogo manj, ako istočasno izve, da lahko milijone, katerim se odpoveduje, izroči mnogo vrednejši roki. »Naše ime se je v zadnjem času mnogo imenovalo; pri-

neslo je svojim nositeljicam srečo in nesrečo. Gotovo ste o tem kaj slišali?«

»Pripovedujejo, da je neka pevka tega imena pred kratkim podedovala veliko premoženje; o njeni sreči se je mnogo govorilo.«

»V bogastvu ni vedno sreče. Toda denarja vendar ne kaže zametavati, ali ni res, Jeanette?«

»Tudi jaz sem teh misli, Virginia; ne morem ga nikdar preveč dobiti. S tem pa nočem reči, da sem pohlepna. Toda moja plača je zelo skromna, naše zahteve pa velike. Želela bi pač ...« Prenehala je, rdečica jo je obšla.

»Ah, pozabila sem, vi niste revni kakor jaz, in me ne razumete.«

»Da, da, revna sem kakor vi, hočem reči, v kratkem ne bom imela ničesar, med tem ko vi ...«

»Ničesar razen tega, kar se imam zahvaliti dobroti ljubljene soproga; toda to je najboljša bogastvo, kaj ne?«

»O tem nimam izkušenj,« je odgovorila poredno.

»Toda jaz vem,« je zašepetala signorina in naglo dodala: »Jaz sem tista pevka, ki ste jo prej omenili.«

»Resnično, kako čudovito! In vi hočete oddati ves svoj denar? Kako vas obču-

dujem! Gotovo nimate matere, za katero bi morali skrbeti?«

»Ne. Moj zaščitnik bo ljubljene mož; ne bom zapuščena in brez varstva.«

»Zakaj oddajate premoženje, tega seveda ne vem, ali vas to ne dela nesrečno? Ali vas za vse odškoduje ljubezen?«

»Ah, ljubezen trosi mnogo boleti v svojo veselje. Verujte mi, da vas zavidam, ker ne poznate radosti in trpljenja ljubezni. In vi imate še mater! Morda bi bilo v moji preteklosti marsikaj drugače, ako bi imela tudi jaz mater, ki bi me poučila in vodila,« je vzdihnila in solze so ji zalile oči. »Zdi se mi, kakor da sva že stari prijateljici; ali mi morete biti vsaj nekoliko dobri?«

»Jaz — vam — iz srca!« je vzkliknila in deklici sta se ginjeni objeli.

Veselejša, kakor je odšla, se je signorina vrnila. Vzela je pismo, Degrawu namenjeno, in je pristavila še tole:

»Ako ste v negotovosti, komu naj poklonite veliko premoženje, ki je tako nepričakovano zopet v vaših rokah, tedaj se spomnite mlade učiteljice, ki se tudi imenuje Rogers. Lepa je in dobra, kajti ni več hroma in nedvomno vrednejša dedinja bogastva, katerega sem bila jaz tako nevredna.«

(Se bo nadaljevalo.)

Dobičkanosno podjetje

BOGATI ZAKLADI SUEŠKEGA PREKOPA.

Svetovni tisk je že mnogo pisal o Sueškem prekopu. Izdanih je bilo o njem celo več knjig, vendar pa širši javnosti niso znane mnoge strani tega najrentabilnejšega vira dohodkov na svetu. Smelo lahko trdimo, da je Sueški prekop zlat rudnik, ki je neizčrpljiv in daje vsako leto vedno večji dobiček. Mimo tega pa je tudi trgovska in strateška varnost Sueškega prekopa nedvomno zelo velika. Anglija ga smatra za ključ Indije. Njegova gospodarska vrednost pa je še mnogo večja. O tem je objavil zelo zanimive podatke neki angleški publicist Ferdinand Touhy.

Društvo sueškega prekopa je, kakor je znano, v rokah Francozov, Angležev, in nekega Nizozemca. Anglija je udeležena s 46 odstotki vseh delnic in ima kot taka tri ravnatelje v upravnem odboru. Vseh ravnateljev in podravnateljev pri društvu Sueškega prekopa je 32. Od teh je 10 Angležev, 1 Nizozemec, vsi ostali pa so Francozi. Vsi predsedniki republik, vsi predsedniki vlad, vsi zunanji ministri in vsi poslanci tretje republike so bili za časa svojega službovanja ravnatelji tega društva. Dolžnost ravnateljev pa je v tem, da prisostvujejo vsako leto 10. sejam ravnateljstva, a za to prejema na leto vsak po 528.000 Din nagrade. Od vsega prometa Sueškega prekopa je bilo v zadnjih 55 letih 55 odstotkov angleškega, 9 odstotkov nizozem-

skega, dočim so Francozi komaj zastopani. Kljub temu pa imajo ljubosumni Francozi v svojih rokah vso eksekutivno in administrativno plat društva.

V Parizu je ravnateljstvo, ki upravlja Sueški prekop. Iz Pariza se pošiljajo naredbi v Ismalijo, kjer je centralni sedež društva. Vsako leto je zaposlenih pri materialnih delih za vzdrževanje kanala približno 2.500 Egiptčanov. Za svoje delo prejema približno 800.000 funtov šterlingov na leto. Nikjer na svetu niso nameščenci in delavci tako dobro plačani. To pa je tudi po vse razumljivo, saj ima društvo vsako leto ogromne dohodke. Društvo ne pozna krize in so dohodki Sueškega prekopa vedno večji.

Sueški prekop je dolg približno 170 km, širok pa nekaj nad 1 km. Ladje ga preplevajo približno v 13 urah. Globok pa je prekop približno 50 metrov in ga v 24 urah lahko prepleve 15 ladij. Leta 1929. je prephlo prekop največ ladij in je njih tonaža znašala 33 milijonov 466.000 ton, lani pa je plulo po prekopu 30 milijonov 677.000 ton. Takse za prekop so precej visoke. Ladja 6.000 ton mora plačati približno 2.000 funtov. Leta 1932. je vrgel promet društveni blagajni 834 milijonov frankov, izdatkov pa je imelo društvo samo 290 milijonov frankov. Nad pol milijarde frankov je torej ostalo za delničarje.

»V višinah stanovatj — dolgo živeti.«

Znano je, da doživi v Boliviji izredno visok procent ljudi starost preko 100 let. Raziskovalci tega zanimivega pojava so kmalu dognali, da je to v zvezi z bivanjem Bolivijcev v visokih zemeljskih legah. Na 2.800.000 prebivalcev pride preko 1200 ljudi, ki doživijo preko sto let. Ugotovilo se je, da stanuje okoli 80% ljudi v višini preko 3000 metrov. S tem v zvezi se je vedno bolj porajalo prepričanje, da življenje po teh višinah podaljšuje Bolivijcem njih življenje in utrjuje zdravje. Glavno bolivijsko mesto La Paz leži v višini preko 3000 metrov. Je to prestolnica, ki leži na najvišjem mestu od vseh drugih prestolnic. Na drugem mestu je Laza, tibetanska prestolnica, ki leži samo nekaj stotin metrov nižje. V La Pazu imajo srednjo temperaturo 22 stopinj C. Zrak je popolnoma čist. Kako prijetno je Evropejcu, ako ga greje to višinsko sonce. Kurjenja tamkaj sploh ne poznajo, ker itak greje sonce, pa bi v teh višinah tudi ne imeli s čim kuriti. Ni premoga in ni drv. Povsod elektrika. Toda Evropejci se ne morejo privaditi višinskemu zraku in obolijo na gorski bolezen. V ozadju La Paza se dviga ogromni snežni masiv Ilimani do višine 6400 metrov. S svojimi snežniki dela vtis kakor da se razprostirajo ti snežniki neposredno nad strehami hiš.

Bogata beračica

V nekem poljskem mestecu imajo veliko senzacijo s staro beračico Knauerjevo. Beračica je hodila dan za dnem po

mestu in okolici ter prosila ubogajme. Stara je že 84 let in končno so jo hoteli spraviti v sirotišnico, da bi ji ne bilo treba več beračiti. Toda starica se je odločno uprla, češ, da zavetišče ne gre, ker takih socialnih ustanov nima rada. Tam siromaka samo šikanirajo, ona se pa počuti še dovolj svežo, da lahko hodi okrog dobrih ljudi in prosi miloščine. V sirotišnicah je po njenem mnenju preveč birokratizma. Ravnatelj ima osem sob in 100.000 letne plače, pa se za siromake ne zmeni, saj nima pojma, kaj je revščina. Toda ženci niso ti ugovori nič pomagali, na vsak način so jo hoteli spraviti v sirotišnico in ker ni šlo drugače, se je zgledala pri nji policija. In glej čuda, pod starim, s pajčevinami pokritim zabojem so našli veliko vrečo, polno zlatnikov in srebrnikov. Nad 50 kg zlata in srebra je imela stara beračica skritega doma. Seveda je bila policija radovedna, kako je prišla do tega zaklada. Starica ji pa tega ni hotela povedati, zatrjevala je le, da ima zlato in srebro že 30 let. Beračiti pa menda zdaj ne bo več smela.

Lakirana dama.

V Offenbachu v Nemčiji je pred dnevi pribežala vsa zbegana k nekemu avto izvoščku mlada dama. Prosila ga je, naj ji pomaga popraviti defekt na njenem vozilu, ki ga je zapeljala v neko delavnico. Tam je bil tudi sod laka, v katerega je padla po nesrečnem naključju do pasu. Ko so jo izvlekli iz soda, je bila lakirana do pasu.

Razno

V SREDO

v gostilni »Mesto Trste«, uasproti bolnice, tamburaški koncert, domače kolone, različna močnata jedila, pristna kapljica. Se priporoča gostilničar. 5308

ZAVAROVANJE.

Informacije in objektivne nasvete ter proračune za vse vrste zavarovanj daje pisмено in ustmeno zastoj Ivo Klarič, Maribor, Razlagova 13. 5301

GRAMOFONE

vsakovrstne, popravila mehanična delavnica Justin Gustinčič, Tattenbachova ul. 14. 5294

100 DINARJEV

na dan lahko zasluži vsak z razpečevanjem novega predmeta, ravnotoliko z nekim izdelovanjem. Pošljite mi svoj naslov in znamke za odgovor. Josip Batič, Ljubljana, Cesta v Rožno dolino 5. 5299

IZJAVA.

Podpisani izjavljam, da nimam g. Davorinu Rodežu, slaščičarju v Studencih o zadevi pobega moje hčerke ničesar očitati in prekluciem vse besede, ki sem jih v razburjenju izrekel o g. Rodežu. Studenci, dne 21. XII. 1934. Ferdo Ferš. 5339

POZOR!

Prispela je pošiljatev pristnega dalmatinskega črnega vina. Prodaja liter Din 8.—, od 5 litrov naprej Din 7.—, čez ulico za praznike. Gostilna »Krka«, Mate Mileta, Cvetlična ul. 11. 5342

Zastopnike spreimem

GOSTILNA »TURIST«

Betnavska 39. Za božične praznike domače klobase, jeternice, krvavice. Pristna ljubtomerska vina iz lastnih vinogradov. 5354

Lokal

ODDAM TRGOVSKI LOKAL, skladišče, veliko klet, dve sobi in kuhinjo. Frankopanova ul. 10. 5343

Posesti

NOVO HIŠO Z GOSTILNO, takoj oddam v najem. Pisemne ponudbe na upravo »Večernika« pod »R«. 5340

PRODAM POSESTVO

20 oratov, pri Slov. Bistrici, v lepi legi, z vsemi pritliklinami in veliko gospodarsko hišo, za knjižice ali zamenjam za hišo v Mariboru. Naslov v upravi »Večernika«. 5344 ul. 5, I. nadstropje. 5310

Prodajam

PRODAJAM DOBER KRUH, poceni in to: beli Din 3.25, pol beli Din 3.— kg. Izboren za kavo in drugo. Jamčim, da ostane svež deset dni. Izdelujem tudi vsaki dan sveži burek. Antunijević Bogoje, Vojašniška 10, Splevavska 8. 5287

Stanovanje

DVA GOSPODA sprejemem na stanovanje. — Rajčeva ul. 3. 5295

SOBO IN KUHINJO oddam. Vprašati: Pobrežje, Cankarjeva ul. 32. 5341

SPREJMEM GOSPODA gospodično v ceneno oskrbo. Trubarjeva ul. 9. dvorišče (30). 5350

TRISOBNNO STANOVANJE novo preurejeno, s kopalnico, oddam s 1. januarjem. Ciril-Metodova ul. 18, vrata 9. 5358

Sobo odda

SOBO opremljeno, sončno, poseben vhod, električna luč, za dva ali enega uradnika ali oficirja oddam takoj. Stritarjeva ul. 5, I. nadstropje. 5310

OPREMLJENO SOBO

s posebnim vodom, na lepem kraju, poleg sodišča, takoj oddam. Wildenrainerjeva ul. 11 III. nadstr. 5335

DVEMA STALNO

nameščenema gospodoma ali vpokojencema oddam mirno, sončno sobo brez ali z vso oskrbo. Naslov v upravi »Večernika«. 5357

Službo išče

PISARNIŠKA MOČ

večja slovenščine, nemščine in nekaj srbohrvaščine išče primerno mesto. Ponudbe pod »1935« na upravo lista. 5347

Javna zahvala

Smatramo za svojo dolžnost, da se javno zahvalimo prekoristni ustanovi KARITAS, posmrtninskemu oddelku Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani. KARITAS nam je izplačala dvojno zavarovano vsoto po umrlem očetu, ozir. tastu, ki se je smrtno ponesrečil. Nasvetujemo vsem, da se zavarujejo pri KARITAS, poštenem in solidnem zavodu.

Dvoršak Matevž, s. r., Furman Antonija, s. r., Dvoršak Neža, s. r.

KARITAS nam je točno in pošteno izplačala celo zavarovano vsoto. KARITAS, zaupanja vredno ustanovo vsakomur najtopleje priporočamo:

Petek Maks, s. r., Petek Ana, s. r., Škollec Janez, s. r., Zdošek Roza, s. r., Schwarz Ivan, s. r., Gajšek Julijana, s. r., Volk Marija, s. r., Jančič Jernej, s. r.

KARITAS

podružnica Maribor, Orožnova ul. 8, telefon 29-80, zavaruje: posmrtnino, doto in starostno preskrbo

Kovčegi ročni in za potovanje

Torbice ročne, za nakupovanje, za akte kakor tudi najrazličnejše vizitnice, tobačnice in denarnice.

Nahrbtniki za šolarje, turiste in zimske sportnike

Dokolenke Žoge

Ivan Kravos

Maribor

Aleksandrova cesta 13

Note za božično noč

v bogati izberi v trgovini z muzikalijami in glasbili

HÖFER, Ulica 10. oktobra 2

Božična šunka
od Din 14⁻ naprej!

Vse vrste prekajene mesnine, sveže meso,
mesne konzerve, prvovrstna svinjska
mast, slanina in salo

po zelo znižanih cenah!

Anton Tavčar
Maribor, Jurčičeva ulica 3

Tudi v novoletnem tednu Apneni prah

Je najboljši in najuspešnejši radi-
kalno gnojilo za vrtove, sadonosnike,
vinograde, polja in travnike - Gno-
jite, sedaj je tisti čas

Zaloga: Tvrdka Andraschitz, Maribor, Vodnikov trg

Zavite šunke

popolnoma brez kosti Din 14⁻ pro kg

TVRDKA WÜGERER

Čitajte „Večernik“

Kupujte svoje po-
trebščine pri naših
inzerentih!

Ljudska samopomoč

reg. pomožna blagajna v Mariboru, Grajski trg 7
Poverjenišvo: Ljubljana, Tyrševa 34

naznanja smrtne slučaje svojih članov v mesecu novembru 1934

Grebenc Jože, Maršiči
Stancer Jera, Babnareka
Kotnik Ana, Črešnjevce
Pfeifer Ivana, Drakši
Pečnik Antonija, Lepa njiva
Korošec Marija, Mihovce 40
Veršnik Marija, Guštanj
Tušek Marija, Na Frihu
Korošec Elizabeta, Studenci
Šebek Klara, Maribor
Ražem Ivan, Bazovica
Schmidinger Marija, Laško
Geč Franc, Samožani
Lukman Jozefa, Kog
Tschinkel Marija, Koprivnik
Žmauc Jozefa, Puconci
Giliha Ana, Gorenja vas
Pondelak Marija, Sp. Pohanca
Šteher Kunigunda, Studenci
Gerlič Terezija, Zagreb
Zagernik Jožef, Črna
Ulčnik Pavi, Počehova
Lah Alojz, Gomile
Rošker Marija, Maribor
Grdadolnik Ivan, Ljubljana
Baumgartner Katarina, Ljubljana
Grebenc Jožef, Maršiči
Vidovič Marija, Ormož
Rečnik Julijana, Bistrice
Besednjak Vincenc, Polzela
Bogovič Apolonija, Arnovoselo
Majhenič Franc, Studenci
Pernat Ivan, Črna
Kastelic Marija, Krško
Grdanc Martin, Prilpe

Ribič Julijana, Trčova
Raš Terezija, Rogoznica
Krajnc Mihael, Ptuj
Spat Julijana, Ščavnica
Jan Anton, Škale
Dvoršak Martin, Stopno-Savinsko
Žličar Miha, Sv. Jurij ob j. ž.
Horvat Leopold, Biserjane
Praznik Neža, Medvejek
Serdinšek Agata, Stojinci
Ogrizek Ana, Prepole
Rojs Jakob, Brengova
Gorše Anton, Maribor
Lobenwein Anton, Vuzenica
Kociper Marija, Ljutomer.
Firm Marija, Zagorje
Žlahtič Barbara, G. Hajdina
Damiš Terezija, Sp. Korena
Kek Terezija, Pobrežje-Maribor
Borovič Alojz, Budina
Mikl Jurij, Drakovci
Conšek Franc, Maribor
Phillip Gustav, Maribor
Lapli Jožef, Murščak
Friedau Agnes, Studenci
Korošak Jakob, Moravci
Lettig Pasqua, Maribor
Čavnik Jernej, Pameče
Tiplič Alojzija, Sv. Lenart v Sl. g.
Paradiž Anton, Raduše
Lupinšek Roza, Sv. Bolfenk
Sinič Antonija, Maribor
Petrišič Ivan, Orešje
Cimperc Alojzija, Maribor
Fridauer Terezija, Pobrežje

Po vseh umrlih se je takoj izplačala pripadajoča pogrebna v skupnem znesku

Din 618.770.-

Kdor še ni član „Ljudske samopomoči“, naj zahteva brezobvezno in brezplačno
pristopno izjavo. **Blagajniško načelstvo.**

5331

Obdarovati in obdarjen biti

je veselje zato kupujte!

Smučarske obleke

za velike in male

Plašči za dame,

gospode in otroke v vseh velikostih

Perilo

in vse pripadajoče, kakor samoveznice,
nogavice itd.

Smučarski loden

v vseh barvah in kvalitetah

Sukno za gospode

od Din 30 - naprej do najljepše angle
ške kvalitete

Volneno blago

za damske plašče in obleke

Crepe de Chine

in Crepe marocain v vseh barvah

Belo blago

znanih tvornic „Schroff“, „Pollack“ in
drugih za posteljino in telesno perilo

Vso ostalo manufakturo dobite v največji izbi pri tvrdk

Anton MACUN

manufakturna in konfekcijska trgovina
MARIBOR, Gosposka ulica 8-10

5273

Varovala za ušesa

zimsko perilo,
volnene jopiče
itd. nudi naj-
ugodnejše

Jakob Lah
Maribor, Gla ni trg št. 2

Nogavice,

rokavice, zimsko pe-
rilo i. t. d. pri Mariji
Kumše, Maribor, Stoi-
na ulica 1.

4895

Če ste se odločili kupiti

JEDILNI PRIBOR

in druga primerna in praktična darila

se potrudite nekaj korakov iz sre-
dišča, ker Vam ne bo nikdar žal.

Edino dokazano priznana bogata
zaloga jedilnega pribora po najniž-
jih cenah za grosista in konzumenta.

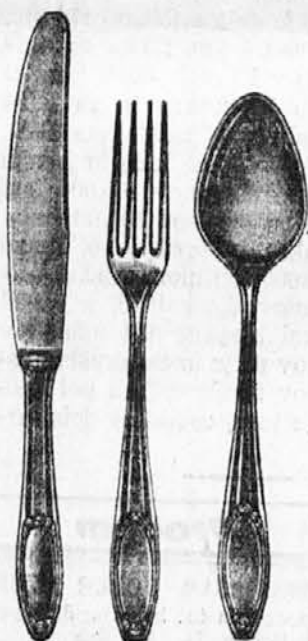
Zahtevajte takoj cenik!

5349

Slavko Markovič

specialna trgovina

Maribor, Gosposka ul. 40

Oglejte si našo zalogo!

Zahtevajte ob vsaki potrebi brezplačne
strokovne nasvete!

Brezobvezni proračun in ponudbe

5346

PRODAJALNA MESTNIH PODJETIJ, Maribor, Aleksandrova cesta 13, telefon 25 23

